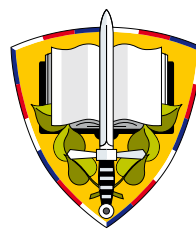

ÚNOR 2016

LISTY

UNIVERZITY OBRANY

Univerzita
obraný

Nové střelivo
pro ozbrojený
doprovody
letadel

Válečný hrdina
utajeným
vězným režimu

Winter
Survival

Vzpomínky
na Marsa
Alam

HOLD
VETERÁNŮM

PŘÍLEŽITOST PRO STŘEDOŠKOLÁKY

**Vyber si svoji životní cestu
Studuj na Univerzitě obrany**

**Nabízíme Ti perspektivní vzdělání v technických oborech
na Fakultě vojenských technologií**

**Absolventi mají uplatnění ve velitelsko-technických funkcích
v oblasti používání a provozu vojenské pozemní a letecké techniky,
zbraní a zbraňových systémů, radiolokace, komunikačních a informačních
systémů, ženijních technologií, vojenské geografie a meteorologie,
řízení letového provozu nebo jako vojenští piloti.**

**Využij možnosti souvislého pětiletého magisterského studia
a staň se důstojníkem Armády České republiky!**

Uzávěrka přihlášek 31. 3. 2016

www.unob.cz/uchazec

OBSAH

- 2** Trojice dnů otevřených dveří
- 4** Nepřetržitý polní výcvik
- 7** Studentka UO uspěla v soutěži ČNS
- 8** Co obnáší medicína v boji ...
- 9** Nové střelivo vyvinuté na UO
- 12** Doktorandská konference na FVL
- 14** Na praktickou stáž do Anglie
- 16** Hokejová pocta veteránům
- 19** KRKOMEN 2015
- 20** Winter Survival 2016
- 23** Pojmy z nového občanského zákoníku
- 24** Půl roku v Kábulu
- 26** Válečný hrdina utajeným vězněm
- 28** Vzpomínky na Marsa Alam
- 32** Brněnská kulturní scéna

EDITORIAL

Do nového roku vstoupila Univerzita obrany nejen již tradičními činnostmi a akcemi, ale také událostmi zcela novými a jedinečnými. K těm pravidelným patří armádní mistrovství Winter Survival 2016 pořádané v Jeseníkách a začíná se k nim řadit i zimní polní výcvik. Tím letos studenti prvního a druhého ročníku souvislého magisterského studijního programu nově procházejí ve formě nepřetržitého vojenského výcviku v méně náročných podmínkách, než je zimní terén se sněhem, ledem a teplotami pod bodem mrazu, se odehrálo také pravidelné zakončení Kurzu vyšších důstojníků v prezenční formě či Doktorandská konference na Fakultě vojenského leadershipu. Její letošní již 11. ročník byl opět obohacen pestrou mezinárodní účastí, jak se již pomalu stává milou tradicí.

Do kategorie jedinečných událostí patřilo zvolení současného ředitele Centra bezpečnostních a vojensko-strategických studií děkanem římské NATO Defence College, jmenování plukovníka Alexandra Štefka profesorem či vítězství studentky doktorského studijního programu z Ústavu ochrany proti zbraním hromadného ničení UO v soutěži diplomových prací pořádané Českou nukleární společností. Asi nejvýjimečnější a mediálně nejvíce viditelnou událostí byla účast Univerzity obrany na utkáních Hokejových her 2016, které se odehrály v improvizované aréně na místě někdejšího zimního stadionu za Lužánkami.

V záplavě výše zmíněných událostí by se mohla jedna další snadno ztratit. Událost každoroční, pravidelná, na které přece bylo letos něco nového. Událost pro univerzitu téměř životně důležitá. Dny otevřených dveří na brněnských fakultách UO. Ve všech třech zimních měsících se pravidelně koná po jednom Dni otevřených dveří a letos poprvé patřil i ten poslední oběma brněnským fakultám. Uchazeči si letos navíc mohou své schopnosti a znalosti ověřit na několika běžích přípravných kurzů. Doufejme, že toto zvýšené úsilí přinese UO ještě více zájemců o studium.

A. Štefka

Čtvrtletník Univerzity obrany

Ročník 12 / číslo 2
akademický rok 2015/2016

Vydavatel
Univerzita obrany
Kounicova 65, 662 10 Brno
IČ: 60162694
www.unob.cz

Redakce
Oddělení vnějších vztahů UO
Kounicova 65, 662 10 Brno
Telefon: 973 443 203
Fax: 973 442 160
E-mail: listy@unob.cz

Vedoucí redaktor
Mgr. Viktor Sliva
viktor.sliva@unob.cz

Redakční rada
předsedkyně
Ing. Hana Vlachová, Ph.D.
místopředseda
Dr. Miloš Dyčka, CSc.

Grafická úprava a zlom
Marek Sobola
Vydavatelské oddělení UO

Tisková příprava a tisk
Odbor prezentační a produkční
Vojenský historický ústav
Rooseveltova 23
161 05 Praha 6

V jednotkách ozbrojených sil
rozšiřuje OPP VHÚ a UO

Evidenční číslo
MK ČR E 15403

Uzávěrka čísla: 10. 2. 2016

Číslo 2 vyšlo: 26. 2. 2016

Trojice dnů otevřených dveří

Viktor Sliva

Hned třikrát se v tomto akademickém roce konal den otevřených dveří na brněnských fakultách Univerzity obrany. Nástupovou plochu, výukové prostory a výzkumné laboratoře zaplnily na počátku prosince, ledna a února stovky zájemců o podrobnější informace o studiu na jediné vojenské vysoké škole v České republice.

Poslední den otevřených dveří na brněnských fakultách Univerzity obrany v tomto akademickém roce, který se konal 10. února, byl poznamenán drobným, ale vytrvalým deštěm. „My toto počasí vítáme, protože za sluníčka se dokáže prezentovat každý,“ uvedl s odkazem na tvrdou přípravu členů skupiny Commandos docent Zdeněk Flasar, který moderoval

Na přednášku Fakulty vojenského leadershipu směřoval spolu s jinými i Jan Pitra z České Třebové, student 4. ročníku střední školy se zaměřením na informatiku. Tomuto oboru se však dále věnovat nechce. „Mám raději sport a pohyb, než sedět celý den u počítače“ říká mladý muž na otázku, proč uvažuje o vojenském povolání.

„Chci být zaměstnán jako voják, je to atraktivní práce a baví mě pomáhat druhým“

dynamickou ukázkou činnosti této zájmové skupiny studentů na nástupové ploše v areálu kasáren Šumavská. Po skončení ukázky se návštěvníci dne otevřených dveří rozešli do velkokapacitních učeben, kde probíhaly prezentace obou brněnských fakult.

V protější učebně navštívil přednášku Fakulty vojenských technologií Jiří Šafář z Mohelnice, který krátce předtím podal přihlášku ke studiu a zahájil úkony nutné k nástupu do služebního poměru vojáka z povolání. Jeho cílem je věnovat se zbraním a municí, s nimiž se setkává jako příznavce reenactingu se zaměřením na námořní pěchotu. „Chci být zaměstnán jako voják, je to atraktivní práce a baví mě pomáhat druhým,“ uvádí student mohelnické Střední školy technické a zemědělské důvody zájmu o studium na vojenské vysoké škole.

Kromě rozšíření počtu dnů otevřených dveří přineslo letošní období podávání přihlášek ke studiu další novinky. Zájemci o studium se například nově mohou zúčastnit některého z přípravných kurzů, v jejichž rámci je možné ověřit schopnosti a znalosti z anglického jazyka, všeobecných studijních předpokladů, matematiky a také prověřit fyzickou zdatnost. Pro mimobrněnské uchazeče o studium byly také letos připraveny informační schůzky v rekručních střediscích v Plzni, Ústí nad Labem a Pardubicích.

Dvě desítky vyšších důstojníků zakončily přípravu na působení v obtížně předvídatelném prostředí současného světa

Viktor Sliva

Bezpečnostní a obranná studia či teorie řízení a obranné plánování tvořily součást náplně prezenčního kurzu, který 28. ledna převzetím osvědčení úspěšně zakončilo 23 vyšších důstojníků nejrůznějších složek AČR.

Kurz, jehož obsah a forma prošly v loňském akademickém roce zásadní proměnou, probíhal v rámci programu celoživotního vzdělávání v Centru bezpečnostních a vojenskostrategických studií.

„Charakter vzdělávání v tomto kurzu představuje přechod mezi přípravou orientovanou na určitost a logiku a komplexnější přípravou zaměřenou na zvládnání neurčitostí a mašinérie. Předpokladem vaší úspěšnosti byla schopnost upevňovat tvůrčí myšlení a také schopnost orientovat se v dnešním obtížně předvídatelném bezpečnostním prostředí,“ oslovil úspěšné absolventy před aktem slavnostního vyřazení rektor-velitel Univerzity obrany brigádní generál Bohuslav Příkryl.

Velké nároky na promyšlené koncipování kurzu kladly dvě významné okolnosti – jednak probíhal za podmínek,

kdy politická reprezentace našla konsenzus v posílení rozpočtových výdajů na obranu, na opačné straně však v době zhoršujících se možností vojensko-bezpečnostního vývoje. „O to více si cením skutečnosti, že z hlediska vašeho přístupu a výsledků je tento kurz hodnocen jako jeden z nejlepších v poslední době,“ uvedl dále Bohuslav Příkryl.

Nejlepších výsledků během kurzu dosáhl major David Batěk, starší důstojník specialista zpravodajského oddělení odboru vojskového průzkumu a elektronického boje MO, který získal Cenu rektora-velitele Univerzity obrany. Jeho Děkovný list pak obdržel kapitán Josef Jelínek z oddělení taktického simulátoru Centra simulačních a trenažerových technologií VeV-VA Vyškov.

Nepřetržitý polní výcvik

Viktor Sliva

Končí první dekáda února a cvičné plochy výcvikového prostoru Březina jsou pokryty lehkým sněhovým popraškem. Půda však není zmrzlá a na několika místech se zrcadlí kaluže. Studenti prvního ročníku, kteří zde intenzivně procvičují bojové drily, mají po několika zalehnutích mokré uniformy.

„Musíte křičet víc nahlas! Jdu kousek za vámi a už vás skoro neslyším,“ hodnotí instruktor způsob, jakým si členové jednoho z družstev při pohybu předávají informace, a určuje další postup: „Teď to zkusíme se střelbou.“ Krátké salvy i jednotlivé výstřely, dým a svit nízko položeného zimního slunce za chvíli vytvářejí atmosféru skutečné bojové situace.

Zatímco studenti prvního ročníku si v rámci předmětu Příprava v poli I upevňují základní vojenské dovednosti a návyky získané loni na podzim v základním výcviku, jejich kolegové o ročník výše se již více zaměřují na základní velitelské

a metodické dovednosti a návyky. Co však oba ročníky nově zavedených souvislých magisterských programů spojuje, je letošní zavedení režimu tzv. nepřetržitého vojenského výcviku. Studenti v pondělí ráno vyzvednou z centrálního skladu přidělené zbraně (CZ805BREN, Sa-58, UKL-59, RPG-7) a mají je u sebe až do čtvrtka včetně večerních a nočních hodin. „Studenti pod vedením instruktorů tak mají možnost výcviku i ve večerních hodinách a navíc se tento režim více přibližuje reálnému působení v poli,“ hodnotí novinku docent Zdeněk Flasar z Katedry taktiky. Pedagog s bohatými zkušenostmi

z praktického výcviku také vyzdvihuje aktivní přístup studentů a jejich snahu o dosažení co nejlepších výsledků. Stejně jako loni končí praktický výcvik příslušníků obou brněnských fakult dvoudenním komplexním polním vyvedením.

Praktická příprava studentů Univerzity obrany probíhá v úzké spolupráci a se vstřícností Velitelství výcviku - Vojenské akademii ve Vyškově v oblasti poskytnutí ubytování několika stovkám příslušníků UO, vyčlenění přepravní a bojové techniky, prostorů a dalšího materiálního zabezpečení výuky a výcviku.

Generál František Mičánek zvolen děkanem římské NATO Defence College

Viktor Sliva

Brigádní generál v záloze František Mičánek, který v současné době na Univerzitě obrany vede Centrum bezpečnostních a vojenskostrategických studií (CBVSS), byl zvolen děkanem prestižní vojenské školy NATO Defence College (NDC) se sídlem v Římě. Do funkce děkana, která tvoří civilní protějšek velitele školy, byl zvolen v rámci stálého zasedání Vojenského výboru NATO vojenskými představiteli členských zemí aliance. NATO Defence College vznikla v roce 1951 z podnětu generála Dwighta Eisenhowera a z původního sídla v Paříži se do Říma přestěhovala v roce 1966.

Třiapadesátiletý generál František Mičánek do armády vstoupil v roce 1988, většinu profesionální dráhy prožil u protivzdušné obrany, kde začínal ve štábu pluku, postupně se vypracoval až na velitele protiletadlového pluku. Později působil v sekci plánování sil ministerstva obrany, kterou od srpna 2011 necelé dva roky vedl. Má zkušenosti s působením v zahraničí, na konci devadesátých let byl nasazen v silách SFOR v Bosně. V květnu 2012 byl jmenován brigádním generálem a na konci června 2013 odešel do zálohy.

František Mičánek se v čele Centra bezpečnostních a vojenskostrategických studií podílel na přípravě vyšších důstojníků na národní úrovni. „Působnost NDC se v tomto směru liší. Připravuje totiž nejen důstojníky, ale i civilní zaměstnance pro práci v mezinárodním štábu v rámci EU a NATO,“ říká nově zvolený děkan římské vojenské školy. Postupy a metody její výuky dobře zná. V letech 2009 až 2011 zde působil jako ředitel jednoho z odborů. Obsah a způsob výuky se navíc staly předlohou nově koncipovaných kurzů vyšších důstojníků, které v rámci CBVSS probíhají na Univerzitě obrany od roku 2014.

Plukovník Alexandr Štefek převzal profesorský dekret z rukou ministra obrany

Michal Voska, army.cz

Prezident republiky Miloš Zeman dne 14. ledna 2016 na návrh Vědecké rady Univerzity obrany jmenoval plukovníka doc. Dr. Ing. Alexandra Štefka profesorem pro obor vojenská technika - elektrotechnická. Slavnostní předání jmenovacího dekretu se uskutečnilo ve Vojenském salonku Ministerstva obrany Na Valech z rukou ministra obrany Martina Stropnického.

Vedoucí katedry systémů protivzdušné obrany Fakulty vojenských technologií Univerzity obrany plukovník Alexandr Štefek je významnou vědeckou a pedagogickou osobností. V roce 1994 absolvoval Vojenskou akademii v Brně. Za vynikající výsledky v průběhu studia a při závěrečné zkoušce získal Cenu rektora. V roce 1995 byl přijat na místo odborného asistenta Katedry technické kybernetiky a vojenské robotiky Fakulty letectva a protivzdušné obrany Vojenské akademie v Brně a v současné době zastává funkci prorektora pro vědeckou a expertní činnost Univerzity obrany.

Pro svojí vědeckou, výzkumnou a odbornou činnost je oceňován nejen na domácí půdě Univerzity obrany v Brně, ale též ve veřejném vysokém školství. Masarykova univerzita v Brně či řada zahraničních univerzit v čele s École de Saint Cyr ve Francii, případně Trenčínská univerzita Alexandra Dubčeka jsou důkazem jeho špičkové, profesionální činnosti.

Ministr obrany Martin Stropnický při jmenování vyzdvihl rozsáhlé znalosti a odbornost profesora Alexandra Štefka. „Velice si vážím toho, že máme odborníka vašeho formátu. I přes to, že jste jistě měl spoustu nabídek z civilních škol, setrval jste v armádě a prokázal tak vaši věrnost a oddanost,“ uvedl.

Předávání se zúčastnila i řada významných hostů. Nechyběl státní tajemník Ministerstva obrany Petr Vančura, rektor-velitel Univerzity obrany brigádní generál Bohuslav Příklad, děkan FVT Univerzity obrany plukovník Libor Dražan či předseda Akademického senátu Fakulty vojenských technologií UO podplukovník Ladislav Hagara.

Poděkování vrchnímu praporčíkovi Liboru Pliešovskému

Viktor Sliva

V rámci velitelsko-metodického shromáždění, na němž bylo 4. února vyhodnoceno plnění hlavních úkolů loňského roku, předal rektor-velitel Univerzity obrany brigádní generál Bohuslav Příklad zvláštní poděkování vrchnímu praporčíkovi UO štábnímu praporčíkovi Bc. Liboru Pliešovskému za osobní podíl při organizaci vánoční sbírky pro Vojenský fond solidarity. Písemnou pochvalu udělil generálmajor Jaroslav Kocián, zástupce NGŠ – inspektor Armády ČR a předseda řídicího výboru VFS. Jak generálmajor Kocián uvedl v průvodním dopise, dárči příspěvků se zasloužili o to, aby každému pozůstalému dítěti byl Charitou Česká republika zaslán finanční dar ve výši 10 000 Kč jako vyjádření upřímné podpory rodinám postiženým tragickou událostí od tisíců příslušníků resortu obrany a jeho příznivců. Dárcům z okruhu Univerzity obrany poděkoval prostřednictvím štábního praporčíka Libora Pliešovského i generál Příklad a účast na sbírce označil za součást výchovy k hodnotám důstojníka. „Pomoz, pokud můžeš, protože takovou pomoc můžeš v budoucnu také potřebovat,“ uvedl ve svém proslovu rektor-velitel výzvu, která svou podstatou překračuje rámec vojenského prostředí.

Studentka UO zvítězila v soutěži České nukleární společnosti

Viktor Sliva

Inženýrka Lucie Fišerová, doktorandka na Ústavu ochrany proti zbraním hromadného ničení UO, získala první místo v soutěži diplomových prací v rámci 15. Mikulášského setkání Mladé generace České nukleární společnosti. Setkání se ve dnech 2. až 4. prosince uskutečnilo na půdě Fakulty elektrotechniky a komunikačních technologií VUT v Brně a zástupci Univerzity obrany se ho zúčastnili vůbec poprvé.

Organizátoři ocenili diplomovou práci, kterou Ing. Lucie Fišerová pod vedením kapitána Ing. Jiřího Jandy, Ph.D. vypracovala na téma Charakterizace nově vyvinutých CdTe detektorů a porovnání jejich vlastností se scintilačními a polovodičovými detektory. „Práce řeší v současnosti velmi aktuální téma polovodičových speciálních detektorů, které jsou do budoucna perspektivní nejenom na poli vědeckém, ale například i v oblasti nukleární medicíny,“ uvádí Lucie Fišerová důvody, které ji vedly k volbě oblasti, v níž hodlá dále bádát: „Vzhledem k pozitivním výsledkům, které byly později také publikovány v časopise Nuclear Technology and Radiation Protection, bude mé další studium zaměřeno na nové směry a možnosti v oblasti detekce neutronů.“

„Ocenění práce prvním místem v konkurenci škol jako je VUT v Brně, ČVUT Praha, ZČU Plzeň aj. dokládá jednak kvalitu studentů působících na Univerzitě obrany, náročnost studia,

relevantnost získávaných poznatků a jejich využití v praxi, ale v neposlední řadě také i vyspělou instrumentální techniku použitelnou při zpracování závěrečných prací,“ hodnotí úspěch Lucie Fišerové kapitán Jiří Janda z Ústavu ochrany proti zbraním hromadného ničení UO.

Mladá generace České nukleární společnosti (Czech Young Generation) byla založena v roce 1997 a snaží se o získávání a vzdělávání mladých inženýrů, techniků a ostatního kvalifikovaného personálu pro práci v oblastech využívání jaderné technologie, ať už se jedná o školy a univerzity nebo o jaderný průmysl samotný. Mikulášská setkání slouží od roku 2001 k prezentaci nejlepších diplomových prací v jaderných oborech. Od roku 2011 se na oceňování studentských prací podílí společně s ČNS i Ústav jaderného výzkumu Řež, a.s. a soutěž se rozrostla o další dvě kategorie, o práce baka-lářské a doktorské.

Co obnáší medicína v boji ...

des. Jiří Néma, rtn. Bc. Jiří Kotek
Foto: svob. Tereza Kolářová

Unie studentů a přátel Fakulty vojenského zdravotnictví z.s. (USP FVZ) zorganizovala ve spolupráci s Fakultou vojenského zdravotnictví v Hradci Králové (FVZ UO) ke konci roku 2015 nezvyklou víkendovou akci zaměřenou na sebeobranu a první pomoc. Tři jedinečné a na sebe navazující teoretické a hlavně praktické akční programy se odehrály v souladu s myšlenkou „Studenti pro studenty“ a můžeme směle prohlásit, že náš záměr se zdařil.

Hlavním sobotním tématem byla sebeobrana. V dopoledních hodinách proběhla konference, která seznámila účastníky s problematikou právních aspektů při použití sebeobrany. Nejen přednášek, ale také živé diskuze se ujali JUDr. Jindřich Janouch a nadporučík Mgr. Tomáš Kučera z FVZ UO. Odpoledne proběhla praktická část pod vedením instruktorů 4. Armádního klubu Musado MCS Moravská Třebová. Přítomní si mohli vyzkoušet sebeobranu na vlastní kůži především díky rotmistru Matěji Jahodovi a rotmistryni Tereze Pokorné. Počet osob, které se mohly praktického nácviku zúčastnit, byl z kapacitních důvodů omezen, a proto jsme museli řadu zklamáných zájemců odmítnout. Nicméně večerního programu, kterým byl den zakončen v našem akademickém klubu, se již mohli zúčastnit všichni zájemci.

Proč tento víkendový program vznikl?

Z iniciativy nás studentů. Chtěli jsme se podělit o své znalosti a zkušenosti, které jsme nabyli při studiu na Univerzitě obrany. Díky spolupráci studentské organizace USP FVZ s naší Fakultou vojenského zdravotnictví tak vznikla zajímavá a přínosná vzdělávací akce určená pro vojáky i pro veřejnost. Celý víkend jsme si kladli za cíl dodržet heslo univerzity „*DOCENDO DISCIMUS*“, tedy „*Učením jiných učíme sami sebe*“. Pro nás studenty to byla velká zkušenost zakončená kladnou zpětnou vazbou všech, kteří se víkendového programu zúčastnili. Na sobotní dopolední přednášky na téma sebeobrana a právo přišlo 65 účastníků, na odpolední praktický seminář 43 cvičících zájemců. Na nedělní část se dostavilo cca 140 účastníků, z nichž přibližně 40% byli zdravotničtí pracovníci nebo lidé studující

Celou neděli jsme se věnovali druhému tématu, jehož název zněl „První pomoc v boji“. Naším cílem bylo seznámit zájemce s problematikou ošetření vojáka při mimořádných situacích. O jedinečnou akci určenou široké veřejnosti byl velký zájem. Celý program začínal v devět hodin souborem teoretických přednášek. Na jejich přípravě se podíleli současní i bývalí studenti FVZ UO a vzácní hosté, z nichž chceme uvést především organizátora soutěže MEDCUP, záchranáře ZZS HMP Bc. Michala Motyčku a kapitána PhDr. Jaroslava Žďáru, zástupce Katedry organizace vojenského zdravotnictví a managementu FVZ UO. Odpolední praktická část patřila ukázce modelové situace TCCC (Tactical Combat Casualty Care) a praktickým nácvikům ve spolupráci se studenty FVZ a studenty Vojenské střední školy a vyšší odborné školy Ministerstva obrany v Moravské Třebové.

ci zdravotnický obor, 30% představovali studenti nezdravotnických oborů a zbylých 30% zástupci z nezdravotnických profesí, z nichž asi polovinu tvořili vojáci z povolání.

Na závěr bychom rádi jménem organizátorského týmu poděkovali jmenovitě desátníkovi Marku Pflugovi a svobodnici Lence Čechové z FVZ UO a Lucii Rösslerové z Lékařské fakulty UK v Hradci Králové.

Nové střelivo pro ozbrojené doprovody letadel

Viktor Sliva ve spolupráci s doc. Ing. Janem Komendou, CSc. a pplk. Ing. Luděkem Jedličkou, Ph.D.

V důsledku zneužití civilních dopravních letadel při teroristických útocích v New Yorku v září roku 2001 byly výrazně posíleny ochranné prvky a postupy pro zvýšení bezpečnosti letů. Jejich součástí je také přítomnost ozbrojených doprovodů na palubách letounů. A právě pro ně je určeno nové speciální střelivo, které vzniklo na základě několikaletého vývoje prováděného skupinou odborníků na Univerzitě obrany.

Tým českých ozbrojených doprovodů na palubách letadel, kteří jsou označováni také jako airmarshalové, vznikl jako jedna ze speciálních složek Policie ČR v roce 2004. K jejich zákroku proti teroristům na palubě letadla dosud nedošlo, doprovodci zatím pouze spolupracovali při uklidnění opilých či agresivních pasažérů. I v takových situacích však vystupují jako běžní anonymní cestující. Teprve ve skutečně kritické situaci, kterou nelze vyřešit jiným způsobem, se může policista prozradit a použít služební zbraň.

I když je prostředí, v němž airmarshalové působí, dosti specifické, v zásobnicích svých pistolí mají stejné střelivo, jako příslušníci jiných speciálních policejních jednotek. Potřeba vytvořit pro zákroky na palubách letadel náboj takzvaně „šitý na míru“ vedla v roce 2010 docenta Ing. Jana Komendu, CSc. z Katedry zbraní a munice Univerzity obrany k návrhu Projektu bezpečnostního výzkumu Ministerstva vnitra s označením Munipol. „Byla to výzva, kterou jsme přijali mimo jiné i proto, že se nabízela možnost zkusit ve vědě něco nového a navíc s reálným výstupem. Až později jsme si uvědomili, že výsledky dosažené v projektu posouvají naše poznání v oboru zbraně-střelivo zase o nějaký krok dál a obrazně řečeno jsou i dobrou zbraní v konkurenčním

boji mezi katedrami Univerzity obrany na poli výzkumu a vývoje,“ vzpomíná na okolnosti předložení projektu jeden z jeho duchovních otců.

Vraťme se však na úplný začátek. Klíčovým předpokladem úspěšného vývoje byla spolupráce se samotnými příslušníky oddělení doprovodů letadel PČR. S jejich pomocí a podle jejich taktických postupů při služebních zákrocích na palubě letadla byly definovány základní požadavky na vyvíjený náboj. Z řady pracovních jednání pak vyplynuly dva hlavní požadavky, které musí jejich nový náboj bezpodmínečně splnit. Protože policista musí, v případě použití služební zbraně, zneškodnit útočníka hned prvním výstřelem, musí mít střela maximální ranivý účinek. Současně však ve stísněném a zaplněném prostoru kabiny letadla nesmí dojít k ohrožení dalších nezúčastněných osob a rovněž poškození některých citlivých částí letadla by bylo nežádoucí.

„Přesto, že tyto požadavky jsou do značné míry protichůdné, podařilo se nám najít technické řešení, které je splňuje,“ shrnuje výsledek vývoje druhý z autorů projektu podplukovník Ing. Luděk Jedlička, Ph.D. ze stejné katedry brněnské vojenské vysoké školy, který mimo jiné prováděl vnitrobalistické výpočty a modelování drah letu střel. Řešitelé vycházeli z teoretických znalostí

Obr. 1 Náboje 9mm AM – vlevo se střelou, vpravo v řezu, uprostřed dvě expandované střely po průniku etalonovými terči nahrazujícími trup a hlavu člověka.

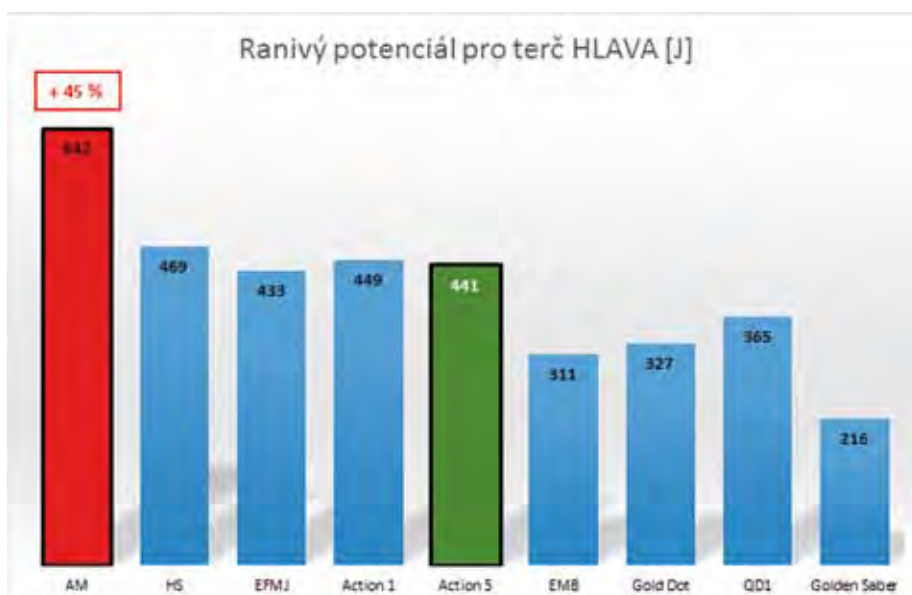
chování materiálu při zátěži a vývoj prováděli formou postupného přibližování k optimálnímu výsledku. „Vyvinuli jsme velmi lehkou mosaznou střelu ráže 9 mm s vysokou počáteční rychlostí přesahující 500 m/s a velmi vysokou počáteční kinetickou energií, okolo 650 J. Klíčem k řešení úkolu je specifický tvar střely, která má na své přední straně otevřenou expanzivní dutinu, jež po zásahu způsobuje deformaci střely a v důsledku toho předává maximum kinetické energie zasaženému cíli,“ říká podplukovník Jedlička. Dominantní podíl na vývoji této homogenní expanzivní střely má Ing. Martin Rydlo, Ph.D., který zde zužitkoval jak své teoretické znalosti získané mj. při studiu na Univerzitě obrany, tak i bohaté zkušenosti z průmyslové praxe.

Aby bylo možné posoudit průběh a výsledek vývoje, bylo součástí projektu také vytvoření metodiky pro hodnocení nového typu munice. Protože střelba v reálné situaci by byla nejméně vedena na hrudník, případně hlavu útočníka, vytvořili řešitelé ke stanovení ranivého potenciálu střeliva při speciálních balistických experimentech funkční vzorek etalonového terče nahrazujícího lidskou hlavu (obr. 4). Ten je tvořen dvěma základními prvky – po stranách umístěnými kostními substitucemi Synbone (náhrada lebky), mezi něž je vložena substituce měkkých mozkových tkání v podobě balistické želatiny. Jako etalon, s nímž byla porovnávána vyvíjená munice, pak sloužil široce rozšířený policejní náboj Action 5 se shodnou ráží 9 mm Luger, který je produktem firmy RUAG.

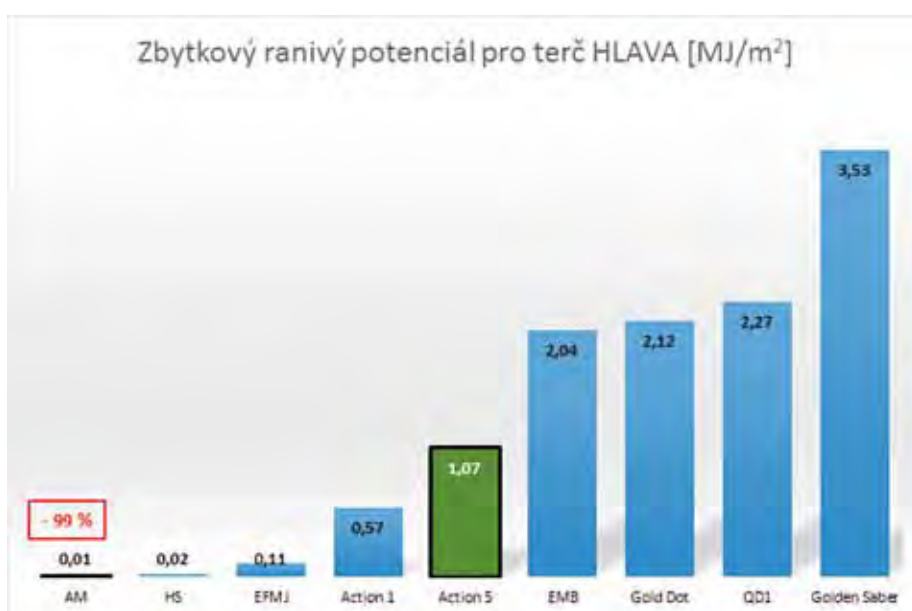
Střelecké experimenty na etalonech nahrazujících hlavu a trup člověka potvrzují dosažení požadovaných vlastností nově vyvinutého náboje, který dostal označení 9 mm AM (Air Marshal).

Ranivý potenciál nábojů byl hodnocen jednak předanou energií terči hlava v Joulech (hodnoty energie uvedeny ve sloupcích na obr. 2), která by měla být co největší (maximální stupeň paralyzování útočníka na palubě letadla) a dále měrnou zbytkovou energií střely po průniku terčem hlava v Joulech na čtvereční metr (obr. 3), která by naopak měla být co nejmenší (vyloučení zranění nezúčastněných osob – cestujících či palubního personálu).

Ranivý potenciál střely AM ve srovnání se střelou konkurenčního náboje Action 5 se v případě substituce trupu zvýšil o 24 % a v případě substituce hlavy dokonce o 45 % (obr. 2). Výletová rychlost po proniknutí substitucí hlavy činí u střely AM v průměru pouhých 10 m/s oproti 150 m/s v případě střely Action 5; střela AM tak již pro další nezúčastněné osoby není nebezpečná, neboť její zbytkový ranivý potenciál je

Obr. 2 Srovnání ranivého potenciálu policejních nábojů s expanzivními střelami; údaj v procentech je vztažen k náboji Action 5 (100 %). Náboj AM má téměř 1,5 x větší předanou energii oproti náboji Action 5 – je tedy podstatně účinnější

Obr. 3 Srovnání zbytkového ranivého potenciálu policejních nábojů s expanzivními střelami; údaj v procentech je vztažen k náboji Action 5 (100 %). Náboj AM má pouze 1 % zbytkové měrné energie náboje Action 5 – má tedy zanedbatelné kolaterální účinky

skoro nulový a navíc nemůže narušit konstrukci trupu letadla (obr. 3). Z obou sloupcových grafů plyne, že výborných výsledků dosáhl při hodnocení podle definovaných kritérií i nový policejní náboj HS od Sellier&Bellot Vlašim, i když byl vyvíjen pro obecné policejní použití.

Při střeleckých experimentech zaměřených na hodnocení ranivého potenciálu střeliva byly v široké míře používány vysokorychlostní kamery s rychlostí záznamu až 30 000 fps (obr. za sekundu).

Na obr. 4 je snímek ze spojitěho záznamu vysokorychlostní kamery Fastcam MINI UX 100 firmy Photron, na němž je vidět uvnitř želatinového „mozku“ obrovská dočasná dutina DD o objemu přes půl litru, vyvolaná průnikem expandované střely AM, která by ve skutečné situaci nedala pachateli žádnou šanci cokoli domyslet.

Na řešení pět let trvajícího projektu se spolu s jeho výše uvedenými spoluautory podíleli i další akademičtí

Obr. 4 Průnik střely AM terčem hlava, pohyb střely zprava doleva (ze záznamu vysokorychlostní kamery); celý záznam je možné shlédnout na webových stránkách www.RuceVzhuru.cz

Obr. 6 Etalonový terč nahrazující při experimentech v oblasti ranivé balistiky lidskou hlavu (IQ = 0)

pracovníci Univerzity obrany a externí spolupracovníci (celkem asi 20 osob). K hlavním postavám patřili vedle podplukovníka Ing. Romana Vítka, Ph.D. (příprava experimentů, realizace a vyhodnocování experimentálních střelů) dále doc. Ing. Juraj Hub, Ph.D., který

se v rámci projektu věnoval především počítačovým simulacím chování střely při pronikání cíli a hodnocení účinků střely na konstrukční prvky dopravního letadla, a rovněž major. Ing. Michal Kovařík, Ph.D. (balistické výpočty, analýzy, laborace střeliva). Se svým „balistickým

náhledem“ byl pro řešení projektu nepostradatelným i prof. Ing. Bohumil Plíhal, CSc.

Při naplňování cílů projektu byla velmi významnou hnací silou spolupráce s firmami Prototypa-ZM Brno, Sellier-Bellot Vlašim a Explosia Pardubice, bez nichž by konečný produkt vývoje – náboj 9mm AM nevznikl. Pro účely zkoušek byly vyrobeny čtyři tisíce kusů náboje v jeho konečné variantě. Část z nich dostali k otestování i jejich potenciální uživatelé z PČR.

Podle manažera projektu docenta Jana Komendy se na cestě k vytvoření nového náboje vyskytlo spíše velmi mnoho malých překážek, než jedna nebo několik velkých: „Pokud se ohlédnu zpět, pak asi tou největší z malých byl poměrně velmi specifický způsob realizace výběrových řízení na nákupy majetku a služeb v letech 2013 a 2014, kdy většina nákupů ve prospěch projektu probíhala s výrazným zpožděním anebo neproběhla vůbec. To pochopitelně nabourávalo harmonogram projektu a dostávalo řešení do skluzu. Nakonec jsme ale vše stihli, za což je třeba poděkovat jak všem členům řešitelského týmu, tak i pracovníkům podpůrných složek Univerzity obrany,“ shrnuje administrativní složitost projektu docent Komenda.

„Policisté, s nimiž jsme na vývoji náboje průběžně spolupracovali, nám zprostředkovali kontakty s mezinárodní komunitou airmarshalů a umožnili prezentaci našich výsledků. Z účasti na mezinárodních konferencích tak víme o zájmu o testování nového náboje 9mm AM zahraničními složkami airmarshal z Holandska, Rakouska, Francie, Polska či Rumunska,“ popisuje podplukovník Jedlička ohlas na hlavní výsledek projektu, který byl ukončen v prosinci 2015. Zda budou čeští a případně i zahraniční airmarshalové v zásobnících svých pistolí nosit nové střelivo 9mm AM, bude nyní záviset na rozhodnutí příslušných policejních složek.

Doktorandská konference na FVL

Ing. Kristýna Binková
Foto: Viktor Sliva

Ve středu 3. února 2016 se pod záštitou děkana plukovníka doc. Ing. Vladana Holcnera, Ph.D. konal 11. ročník doktorandské konference na téma „Nové přístupy k zajištění bezpečnosti státu“, pořádané Fakultou vojenského leadershipu Univerzity obrany. Konference umožnila studentům doktorských studijních programů prezentovat výsledky vědecké práce, navázat kontakty užitečné k podpoře vědecké spolupráce a vzájemně diskutovat řešení problémy v oblastech vojenského managementu, ekonomiky obrany státu, vojenské logistiky a dalších témat, korespondujících s tematickým zaměřením konference.

Konference byla zahájena úvodním slovem moderátora majora Ing. Martina Vlkovského, Ph.D., proděkana pro vědeckou činnost Fakulty vojenského leadershipu, na kterého svým úvodním slovem navázal osobně děkan Fakulty vojenského leadershipu. Pozvání přijal také brigádní generál v zál. Ing. František Mičá-

a anglické. Českou sekci zahájil profesor PhDr. Miroslav Krč, CSc., významný odborník Univerzity obrany, který se zaměřuje především na problematiku ekonomiky obrany státu a zároveň dlouhodobě vystupuje jako spoluorganizátor doktorandské konference. V české sekci poté postupně vystoupilo 12 prezentujících.

V anglické sekci, které předsedal major Ing. Martin Vlkovský, Ph.D., vystoupilo 11 prezentujících, mezi nimiž byli účastníci z Polska, Slovenska, Maďarska a Chorvatska. Prezentované příspěvky byly vybrány z 62 článků, které zájemci o vystoupení organizačnímu výboru zaslali. Konference se zúčastnili studenti, akademičtí a vědečtí pracovníci univerzit, ale i odborníci z praxe.

Výstupem z konference je sborník vydaný na CD s přiděleným ISBN, který byl účastníkům konference poskytnut při jejím zahájení a který je dostupný také na webových stránkách konference. Sborník obsahuje plné znění jednotlivých příspěvků. Výjimku tvoří vybrané články publikované v odborných periodických, u kterých je uveden pouze abstrakt. Konference naplnila své cíle, zazněla celá řada tematicky rozmanitých příspěvků a zajímavých diskuzí, poskytujících nový náhled nejen na bezpečnostní problematiku. Za organizační tým děkujeme všem účastníkům a těšíme se na další ročník doktorandské konference.

Letošní ročník doktorandské konference byl rozdělen do dvou sekcí – české

Výstupem z konference je sborník vydaný na CD s přiděleným ISBN, který byl účastníkům konference poskytnut při jejím zahájení a který je dostupný také na webových stránkách konference. Sborník obsahuje plné znění jednotlivých příspěvků. Výjimku tvoří vybrané články publikované v odborných periodických, u kterých je uveden pouze abstrakt. Konference naplnila své cíle, zazněla celá řada tematicky rozmanitých příspěvků a zajímavých diskuzí, poskytujících nový náhled nejen na bezpečnostní problematiku. Za organizační tým děkujeme všem účastníkům a těšíme se na další ročník doktorandské konference.

STRATEGIE PRO KONFLIKTY 21. STOLETÍ – KOHO, CO A JAK UČIT

brig. gen. Ing.
František MÍČÁNEK
(ředitel CBVSS,
děkan NATO Defence College)

Víme zcela jistě, že v budoucnu budou existovat konflikty, které přerostou do ozbrojených střetů a válek. Co nevíme a ani nemůžeme vědět, je to, jaká pnutí uvnitř lidské společnosti přerostou v konflikt, který kulminuje válkou.

Musíme počítat se strategickým šokem (efekt 11. září, Krym, ISIS) a než dojde k politickému urovnání, bude i v budoucnu třeba použít síly pro vytvoření příhodných podmínek.

Roli ve formování současného a budoucího bezpečnostního prostředí sehrává probíhající globalizace, zahrnující kromě ekonomické oblasti také oblast politiky, technologie, legislativy, informací a sociálně-kulturní oblast. Není možné naprosto přesně určit charakter budoucích konfliktů, a proto nezbývá nic jiného, než budoucího стратега připravovat komplexním způsobem – pro celé spektrum mírových i válečných výzev.

Spíše nežli popisovat dnešní konflikty jako objekty lineárního spektra s krajními body regulérní – neregulérní, (konvenční – nekonvenční) se jeví vhodné posuzovat je na bázi Venových diagramů (množiny) a pozornost věnovat jejich průniku. Onen průnik má nesporné charakteristiky hybridu (asymetrie) a ve vojenské vědě 21. století podtrhuje nutnost komplexního

(holistického) přístupu k jeho zkoumání.

Doporučení: „Pokud se změnilý zásadní charakteristiky hrozby, je nutné přehodnotit také schopnosti, které jsme doposud budovali či udržovali v našem arsenálu. A to nejen v oblasti věčných prostředků, ale i ve stylu uvažování, taktik a plánovacích postupů.“

Síťový graf na obrázku popisuje změnu hrozby pro spektrum vojenských operací a taktik, které jsou použitelné na klasického konvenčního protivníka.

Změna v charakteru základních vojenských operací

Doporučení: z výše uvedeného grafu nově vyplývá potřeba mít:

- nástroje pro odstrašení států, které vytvářejí bezpečné útočiště nebo podporují terorismus,

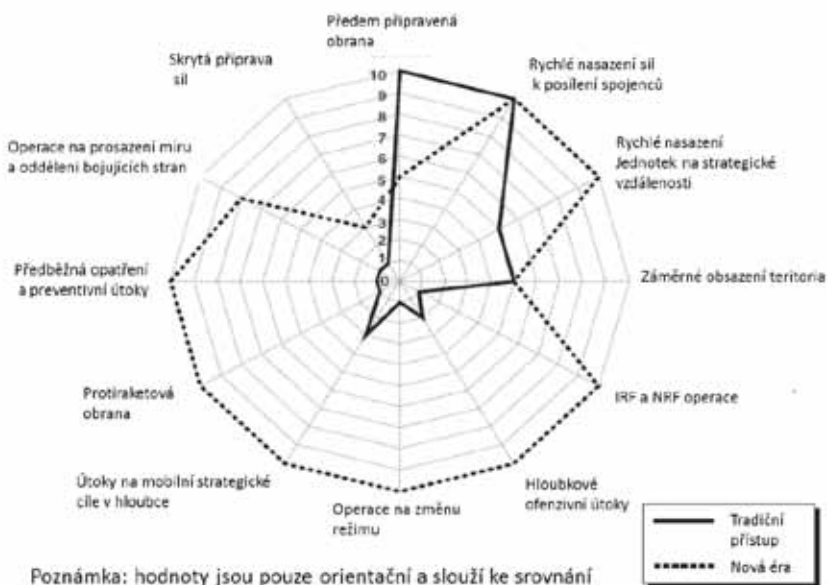
- pozemní jednotky s určitými charakteristikami doposud vyhrazených speciálními silám, ale ve větším počtu, s větší udržitelností, se schopnostmi najít a ničit i rozměrné odolné cíle,

- pozemní jednotky se zvýšenou schopností provádět anti-teroristické operace v zastavěných oblastech,

- rychlou generaci sil, udržitelné síly i při operacích v hloubce obrany protivníka,

- komponenty obrany vlastního teritoria – protiraketová obrana, ochrana hranic, ochrana vzdušného prostoru, rychle dostupné zálohy pro úkoly na teritoriu, management odstraňování následků přírodních a průmyslových havárií a následků teroristických útoků,

- robustní systém I2C4 a včasné výstrahy.

Zdroj: Davis 2003 – upraveno

MILITARY CO-OPERATION IN STRENGTHENING INTERNATIONAL SECURITY

COL Dr. Marek KULCZYCKI
(Vice-Rector for Science and Education at the General Tadeusz Kościuszko Military Academy of Land Forces)

Unfortunately, security at any level, be it international, national or individual, cannot be guaranteed once and for all.

This thesis can be confirmed by both historical events and the most recent ones related to the situation in some regions of the globe, in particular the ones taking place in our part of the continent.

As a member of the international community, Poland actively participates in the efforts aiming at maintaining and improving global, European and regional security. The first level relates to political activity in the international arena, including the United Nations. The second level concerns our country's activity in the currently functioning European security system involving several organizations, with the dominant role of three ones: NATO, the OSCE and the European Union. The last of these levels concerns our country's

activity in the area of regional cooperation, in particular within the organizations such as the Visegrád Group and the Weimar Triangle or as part of bilateral initiatives aiming to ensure common security and its impact on international security.

Participation in EU battlegroups is yet another sphere of activity for our military in the military international structures for international security. The EU Weimar Battlegroup was on standby in the first half of 2013 and consisted of troops from three countries: Poland, Germany and France. In 2016 the Visegrád Battlegroup started operations. It is made up of troops from the Visegrád Group countries: the Czech Republic, Slovakia, Hungary and Poland.

Na praktickou stáž do Anglie s programem Erasmus+

Mgr. Kamila Ďurišová

Vyjet na několikaměsíční praktickou stáž do zahraničí je jedinečná příležitost. Nejen, že poznáte nová místa, lidi a kulturu, ale především je velkým přínosem pro vás samotné. Zdokonalíte se v jazyce, potkáte se s předními odborníky a rozšíříte si obzory ve svém oboru.

Vrátíte se s trochu vyšším sebevědomím (já jsem to zvládla!) a pár kamarády navíc. Když se vám tohle všechno povede ještě v rámci studia a s finanční podporou, bez které byste vyjeli jen stěží, je to dvojitá výhra. Já jsem tak učinila prostřednictvím Fakulty vojenského zdravotnictví Univerzity obrany a díky programu Erasmus plus vyrazila na 5 měsíců do zahraničí.

ni konkrétního úseku DNA (kvantitativní polymerázová řetězová reakce – qPCR; digitální polymerázová řetězová reakce – ddPCR), které tento vědecký tým při své práci využívá. Musím uznat, že jsem se během stáže naučila více, než jsem čekala. Nejen, že jsem schopna sama reakci provést, ale také si mohu vytvořit vlastní design qPCR, následně reakci zvalidovat a zhodnotit efektivitu dané reakce, což ne každý, kdo rutinně používá metodu qPCR, umí. Nyní po návratu do Česka nastává druhá fáze celé stáže, a to zavedení metod mezi standardní techniky používané na katedře radiobiologie. Jak už to tak bývá, při zavádění nové metody se vždy naskytou nečekané problémy či nesrovnalosti, a proto je téměř k nezaplacení možnost kdykoliv se obrátit na nové přátele a kolegy z Velké Británie, kteří vždy rádi pomohou.

Pro ty, kteří zvažují zahraniční stáž, bych ráda připojila pár rad a doporučení. Určitě to stojí za to! Je však třeba počítat s tím, že stipendium obdržené od programu Erasmus plus má sloužit jako část vašeho rozpočtu a nepokryje všechny životní náklady. Proto je třeba mít připravenou finanční rezervu. Pečlivě zvažte, která instituce pro vás bude nejvhodnější. Já osobně bych doporučila spíše univerzitu, přece jen tam potkáte více studentů a stážistů, kteří na tom jsou podobně jako vy a budete mít s kým trávit volný čas. V neposlední řadě je dobré zařídit si před odjezdem mezinárodní průkaz studenta ISIC. Slevy na dopravu, vstupy do památek a v obchodech se vždy hodí.

Na závěr bych ráda poděkovala paní prodávance a současně Erasmus koordinátorce kpt. Mgr. Lence Zárybnické, Ph.D. za veškeré úsilí a čas tomuto věnovaný a svému vedoucímu pplk. doc. PharmDr. Aleši Tichému, Ph.D., bez něhož by se tato stáž neuskutečnila.

Při výběru země, kde bych stáž mohla absolvovat, padla volba na Velkou Británii. Poblíž světově známého Oxfordu se nachází výzkumný kampus, v rámci kterého působí vědecká skupina Christoha Badiého, která se zabývá obdobnou problematikou jako má domovská katedra radiobiologie na FVZ UO. V rámci radiobiologického výzkumu hledá a testuje nové biologické ukazatele, s jejichž pomocí je možné například v případě jaderné havárie zpětně stanovit, jak velkou dávkou ionizujícího záření byl člověk ozářen a jakou léčbu by měl podstoupit. Mým cílem bylo naučit se laboratorní techniky založené na množe-

ANGLIČTINA

Soldiers stay on the pulse of readiness, proficiency

VORU, Estonia (Sept. 8, 2015) -- At times, trying to learn a new skill can be an intimidating endeavor, yet with practice, the uneasiness of the process blossoms into confidence. Learning new skills and procedures, which one can follow to save the life of the Soldier next to them, may prove invaluable. Soldiers, assigned to Destined Company, 2nd Battalion, 503rd Infantry Regiment, 173rd Airborne Brigade, brushed up on critical medical procedures during a combat lifesaver course in Voru, Estonia, Sept. 7-8, as part of Swift Bayonet, a training exercise that is part of Operation Atlantic Resolve.

The hands-on practical exercises ensured confidence and proficiency in life-saving measures to treat casualties in real-world scenarios. „The three main things that I'll be teaching them to control is massive hemorrhaging from extremities, nasopharyngeal tube insertion, and clearing of airways,” said class instructor Pfc. Justin D. Huh, a combat medic assigned to Destined Company, and a native of Los Angeles.

The lifesaving lessons extended beyond mundane classroom instruction as Soldiers experienced valuable hands-on practice on one another. „Instead of just sitting in the classroom the whole time, hands-on practice allows for more muscle memory,” Huh said. „I want each Soldier to be confident and be able to do what they are taught medically so they can save their battle buddies if needed.”

The success of Operation Atlantic Resolve relies on training exercises to hone and maintain the basic soldiering skills required for all NATO allies involved to be able to fight at a moment's notice if the need arises.

Swift Bayonet allowed the Soldiers the opportunity to try first-hand medical procedures they'd only heard or read about before, further ensuring their ability to be members of a proficiently trained and competent force at all times.

„It's really useful to do a refresher combat lifesaver course like this because every time we do it we learn a little more and get to try new things,” said Pfc. Dominique Gray, an infantryman assigned to Destined Company, and a native of Las Vegas. „It's like re-reading a book, you pick up on things the second time that you didn't pick up the first time.”

Though the thought of having to insert intravenous fluid or a breathing tube into a battle buddy may seem a daunting task to Soldiers, who have only watched it done to others, the Soldiers learned that first-hand practice leads to confidence.

This reassurance led to new-found self-assuredness in crucial tasks that had previously seemed intimidating. A capable and confident Soldier on the battlefield can potentially save the life of his brother- or-sister-in-arms in the critical moments after a life-threatening injury occurs.

„Today, I got to try inserting an IV [intravenous] for the first time,” Gray said. „I missed a few veins the first time I tried it, but it felt great to finally get it.” Amid rolls of cast-aside bandages and tourniquets, stood the Soldiers smiling confidently as they shared with one another the new-found skills acquired that day. Each Soldier in the class now has the knowledge and self-assured ability to further contribute to the strong alliance of Operation Atlantic Resolve.

Exercise 1:

Decide whether the following statements are true or false.

1. The article illustrates the importance of practical training.
2. According to the article, classroom lessons are insignificant for the Soldiers.
3. Skills learnt during the course were completely new for the Soldiers.
4. Responses to the course were positive.
5. The course intention was to prepare Soldiers for actual situations.

Exercise 2:

Match the words in column A with the definitions in column B.

A	B
1. endeavor	a. to improve a skill or talent
2. blossom	b. very difficult or dangerous to do
3. acquire	c. extremely useful
4. invaluable	d. capable of doing something in a satisfactory or effective way
5. mundane	e. to give something (time, effort, money) in order to provide or achieve something
6. hone	f. obtain something/gradually learn something/get knowledge or skill
7. competent	g. an effort to do something, especially something new or difficult
8. daunting	h. ordinary and not interesting or exciting
9. intimidate	i. to deliberately make someone feel frightened
10. contribute	j. to develop and become more successful

Exercise 3:

Complete the sentences with the correct form of the words in the table.

acquire	mundane	daunting	invaluable	competent	blossom
---------	---------	----------	------------	-----------	---------

1. These beautiful flowers in the city park will ..... in the spring.
2. Critics did not like the story of the new book and found the story rather.....
3. To an inexperienced chef, making a multi-layer wedding cake may seem like a ..... task.
4. Although the surgery is a difficult one, a ..... surgeon will have no problem performing the operation.
5. Helen .....the new language by practice and habit rather than by study of rules and definitions.
6. The job gave her an opportunity to gain ..... experience.

Key:

Ex.1: 1T, 2F, 3F, 4T, 5T

Ex.2: 1g, 2j, 3f, 4c, 5h, 6a, 7d, 8b, 9i, 10e

Ex.3: 1 blossom, 2 mundane, 3 daunting, 4 competent, 5 acquired, 6 invaluable

Source: US Army page, September 8, 2015

http://www.army.mil/article/155109/Soldiers_stay_on_the_pulse_of_readiness__proficiency/

Hokejová pocta veteránům

Viktor Sliva

Unikátní partnerství se na přelomu loňského a letošního roku zrodilo mezi Univerzitou obrany a úspěšným brněnským extraligovým klubem Kometa.

Po vzoru zámořských zápasů pod otevřeným nebem se v Brně odehrála v improvizované aréně na místě někdejšího zimního stadionu za Lužánkami v rámci Hokejových her 2016 dvě utkání nejvyšší domácí hokejové soutěže. Součástí prvního z nich byla pocta novodobým válečným veteránům, armádě a členům záchranných sborů. A Univerzita obrany byla u toho.

Vedení hokejového klubu HC Kometa Brno v osobě jeho majitele a místopředsedy představenstva Libora Zábranského se na představitele Univerzity obrany obrátilo s nabídkou spolupráce při uspořádání zmíněné pocty. „Výsledkem účasti na Hokejových hrách byla nejen možnost prezentace naší práce ve prospěch veřejnosti, ale i propagace školy v prostředí, které je blízké mladé generaci,“ zhodnotil účast univerzity na výjimečné akci zá-

stupce rektora-velitele UO plukovník gšt. Milan Marek.

Diváci, kteří přišli v neděli 3. ledna krátce po poledni do improvizované arény, se mohli setkat se studenty UO, kteří v uniformách vykonávali na tribunách pořadatelskou službu. U vstupu na tribunu D byl postaven stan, ve kterém kapitán Roman Hanzlík se studenty podávali zájemcům informace o studiu na vojenské vysoké škole. Ty mohli nakonec získat i diváci přímo na tribunách. Stejně jako ministryně školství mládeže a tělovýchovy Kateřina Valachová vystoupil v předzápasovém rozhovoru, přenášeném na obrazovky rozmístěné na stadionu i rektor-velitel UO brigádní generál Bohuslav Příkryl. „Vítáme tuto akci jako příležitost poděkovat těm, kteří se starají o naši bezpečnost,“ uvedl generál Příkryl a pak stručně představil školu, v jejímž čele stojí.

CZECH WINTER HOCKEY GAMES
HOKEJOVÉ HRY
BRNO 2016

Krátce poté již mezi mantinely vstoupili hráči obou týmů. Avšak zatímco hokejisté plzeňské Škody se rozbruslovali v tradičních úborech, domácí borci se po ledě pohybovali v neobvyklých „maskáčových“ dresech. Ty byly po skončení Hokejových her vloženy do internetové aukce a výtěžek z prodeje byl určen pro Vojenský fond solidarity.

Po úpravě ledu nastoupili hráči znovu, tentokrát již přímo k utkání. Když se postavili proti sobě na modrých čarách, začalo nezvyklé defilé. Podél mantinelu obkroužilo třetinu domácích čtrnáct novodobých veteránů. Mezi nimi byl i devětaadvacetiletý Lukáš Hirka, který je upoután na invalidní vozík v důsledku těžkých zranění, jež před třemi lety utrpěl při raketovém útoku na základně Shank v Afghánistánu. Poctu před zaplněnými tribunami vyslechl také plukovník gšt. Josef Kopecný, který jako první český důstojník velel na rozsáhlých manévrech NATO, a to loni v americkém výcvikovém středisku u bavorského Hohenfelsu. O svých zkušenostech přednášel v listopadu na Univerzitě obrany v rámci konference Taktika. Skupinu veteránů, které doprovázeli nemladší hokejisté Komety, pozdravili diváci sborovým: „Hoši, děkujem.“

Tečku za netradičním ceremoniálem pak učinil rektor-velitel Bohuslav Příkrýl, když spolu s jihomoravským hejtmánem vhodil mezi kapitány obou celků slavnostní buly. Samotný zápas skončil vítězstvím Komety 4:2, a tak si mohli fanoušci na závěr utkání svůj děkovaný pokřik zopakovat.

***Dražba dresů přinesla do Vojenského fondu solidarity
300 726 Kč.***

Zimní přírodní víceboj velitele pozemních sil KRKOMEN 2015

rt. Bc. Mgr. Miroslav Hovorka

Týden před Vánoci se šest studentů UO zúčastnilo víceboje KRKOMEN 2015 ve Špindlerově Mlýně, který byl rovněž kvalifikačním závodem pro hlídky pozemních sil na Winter Survival. Dva tříčlenné týmy UO nastoupily do soutěže v pondělí 14. prosince ve složení nadrotmistr Martin Hejda, četař Daniel Prokop a četař David Hurák za první tým a za druhý pak rotný Mirek Hovorka, četař Jan Miroš a četař Tomáš Pňáček, kteří závodili také v předchozím ročníku.

KRKOMEN je čtyřdenní tříetapový závod v zimních podmínkách, zahrnující disciplíny outdoorových sportů, jako je přesun terémem podle mapy, sjezdové a běžecké lyžování, horolezectví, přežití ve volné přírodě a mnohé další. Soutěž družstev vyžaduje vysokou úroveň individuálních schopností a dovedností, stejně jako týmovou spolupráci. Simuluje činnost vojenské hlídky v neznámém zimním horském terénu.

Letošní pojetí Krkomena bylo velmi náročné. Prostředí Krkonoš je drsné samo o sobě, a když se přidalo nepříznivé zamlžené počasí, byl závod o dost těžší než minulý rok. Hned druhý den ze soutěže odstoupilo devět družstev kvůli zranění, fyzickému vyčerpání či zničení lyží. Mezi odstoupivšími byla bohužel obě družstva univerzity. Závod nakonec dokončilo jen osm družstev a mimo soutěž několik jednotlivců, kteří

Prostředí Krkonoš je drsné samo o sobě, a když se přidalo nepříznivé zamlžené počasí, byl závod o dost těžší než minulý rok.

První etapa se konala v blízkém okolí Brádrerových bud a prověřila lyžařské dovednosti osmnácti z původně dvaceti přihlášených družstev. První část závodu tak byla zaměřena především na sjezdy a výstupy a vložená disciplína byl skok na lyžích. Den zakončil noční orientační běh. V úterý v brzkých ranních hodinách odstartovala druhá etapa, která ve dvou dnech přinesla závodníkům minimálně padesát kilometrů dlouhou trať a převýšení asi 2000 metrů. Noc se trávila venku v bivaku. V disciplínách byly testovány fyzické předpoklady (výšlap Kotelních jam), lezecké dovednosti (lanové překážky na vodopádech) či znalosti první pomoci. Na čtvrteční třetí etapu byl nachystán štafetový závod terémem BB Cross, který byl již opravdovou zkouškou vůle a zbytkových fyzických rezerv.

donesli startovní číslo svého družstva do cíle.

„Každý, kdo Krkomena dokončí, je borec,“ opakoval často tvůrce závodu kpt. Eduard Zíka. Mezi těmito borci byli rovněž studenti nadrotmistr Hejda a rotmistr Hovorka, kteří absolvovali závod celý a kromě fyzické zátěže a náročných disciplín bojovali i s myšlenkou, zda to již není zbytečná dřina, když nejde o soutěž. Naštěstí alespoň částečně získali zpět dobrou reputaci pro UO a obrovský respekt organizátorů a ostatních závodníků. Závěrem lze jen podotknout, že Krkomen je jedinečný závod, který prověřuje účastníky ve všech ohledech – co do profesionálních dovedností a lidského charakteru. Je to dřina a bolest, která se ale protnutím cílové pásky v mžiku mění v euforii.

Univerzita obrany organizovala v Jeseníkách armádní mistrovství Winter Survival 2016

Pavel Pazdera
Foto: autor a Jiří Pařízek

„Pojď, pojd'. Pořádně dýchej a hrabej, pojd'!“ neslo se roklinou nad Bělou pod Pradědem, kde voda Studeného potoka padá do zhruba třicetimetřové hloubky, v zimě pravidelně zamrzá a vytváří úchvatnou ledovou stěnu. Právě vylézt nahoru po ledopádu bylo prvním atraktivním úkolem, který museli splnit účastníci extrémního armádního závodu Winter Survival 2016.

Na ledovou stěnu se mohl vydat vybaven mačkami a cepínem vždy pouze jeden voják z tříčlenného družstva. Déšť v teplém počasí z minulých dní totiž jednu stranu ledopádu doslova rozpustil a druhou z připravených cest po ledové hradbě tak museli organizátoři z Centra tělesné výchovy a sportu Univerzity obrany zrušit.

Disciplíny, jako byla tato, měly prověřit připravenost a vytrvalost armádních týmů, které během čtyř soutěžních dnů musely na lyžích nebo pěšky urazit zhruba 60 kilometrů v pohoří Hrubého Jeseníku s veškerou výbavou pro přežití na zádech. Přitom vojáci absolvovali mnohakilometrové přesuny mezi kontrolními body v rozbředlém sněhu, bojovali s deštěm, oblohou, hustou mlhou a v poslední etapě při výstupu na Praděd se silným větrem, který dosahoval rychlosti až 90 km/h.

„Letos byly podmínky opravdu náročné. Extrémní výkyvy počasí a vlezlé vlhko bylo nepříjemné,“ zhodnotil zpětně triatletický nadporučík Viktor Novotný z týmu 7. mechanizované brigády. I on jako vrcholový vytrvalostní běžec na lyžích, který trénuje fyzickou celou rok, měl v rozbředlém sněhu problémy.

Na start 22. ročníku mezinárodního mistrovství Armády České republiky v zimním přírodním víceboji Winter Survival 2016, který probíhal poslední lednový týden v Jeseníkách a který opět organizovala Univerzita obrany, se postavilo šestnáct vojenských družstev ze čtyř evropských zemí. Nejpočetnější zastoupení měla česká armáda a v rámci ní pozemní síly, které vyslaly šest týmů. Ze zahraničí přijeli příslušníci speciálních horských jednotek z Německa, Rakouska a Slovinska. Slovinci se soutěže účastnili vůbec poprvé.

„Účastníci závodu Winter Survival prošli těžkým testem odolnosti. Soutěž u vojáků prověřovala úroveň jejich dovedností z oblasti speciální tělesné přípravy, vojenského výcviku a také schopnost rychlého a správného rozhodování při plnění úkolů,“ uvedl ředitel závodu plukovník gšt. Milan Marek, zástupce rektora UO. Obtížnost armádního vytrvalostního závodu v současné době spočívá v tom, že úkoly vyžadují po vojácích nejen fyzický výkon a určité vojenské dovednosti, ale i správné uvažování. Důležitá je tedy schopnost dokázat se ve stresu dobře rozhodnout.

K tomuto cíli sloužila také disciplína s názvem „Skalnatý“, u které museli vojáci nejprve zdolat vysokou skálu po zajištěných lezeckých cestách a přitom vyhledat indicie, z nichž si opsali potřebné údaje. Na vrcholu skály pak vojáci obdrželi další úkol. Pomocí posbíraných indicií vytvořit text radiové zprávy pro přivolání vrtulníku k evakuaci zraněného člena týmu, takzvaný MEDEVAC. Navíc při vysílání je třeba komunikovat v angličtině. Tuto činnost vojáci prováděli na skále po zátěži, za velmi stresové situace a pod časovým tlakem. Daný úkol se podařilo splnit necelé polovině družstev.

Rozhodovaly totiž i takové detaily, jako je například selhání propisky. Jedno z družstev řešilo neobvyklý problém, kdy mu zrovna ve chvíli, kdy si potřebovalo zapisovat indicie, vypověděla službu propisovací tužka. Vojáci se pokoušeli indicie zapamatovat, dařilo se jim to ale jenom zčásti. „Příště si vezmeme obyčejnou tužku, ta neseleže,“ prohlásil jeden z členů týmu.

Fyzicky nejnáročnější disciplínou armádní soutěže Winter Survival 2016, kromě dlouhých přesunů, bylo vyprošto-

vání velkých a těžkých břemen z členitého terénu. Nedaleko Videlského sedla měly hlídky za úkol vyprostit pět různých velkých pneumatik ze svahu a dopravit je na ložnou plochu nákladního automobilu. Při tom se opět museli vojáci rozhodnout o způsobu jejich dopravy a vyzvednutí na korbu tatrovky. Neboť na to měli jen 12 minut a k dispozici horolezecká lana, smyčky a karabiny.

„Účastnili jsme se podobných vojenských soutěží, které měly různou obtížnost. Jsme zde poprvé a chceme především získat zkušenosti, abychom se napříště lépe připravili. Chtěli bychom za rok přijet s dvěma týmy,“ konstatoval vedoucí slovinského armádního týmu kapitán Igor Praznik z 132. horského pluku Bohinjska Bela.

Všechny čtyři dny a dvě noci, které závodníci strávili venku, letos významně poznamenalo počasí. Déšť a výrazné oteplení zničilo sněhovou pokrývku i tam, kde se na ni dalo spoléhat. Ve vrcholových partiích Jeseníků, kde ještě v pondělí ležel dostatek sněhu, zbyla ve čtvrtek většinou už jen tráva nebo kusy ledu.

„Když je pořádný mráz, člověk se zahrabe do suchého sněhu a ráno je všechno v pohodě. Takhle jsme durch mokří a ani nejde cokoli usušit. Je škoda, že se nádherné zimní počasí pokazilo zrovna na Survival,“ litoval rotmistr Josef Zlámal z družstva ze 73. tankového praporu Přáslavice.

Po kruhovém pochodu v mokřím sněhu museli vojáci ještě zvládnout časovku na lyžích od Videlského kříže po chatu Švýcárna, která představovala cca čtyřicet kilometrů dlouhý výstup. Těsně před cílem tří denní etapy probíhalo ve svahu pod Petrovými kameny, kde se ještě držel sníh, vyhledávání zasypaných vojáků v lavině.

Po doběhnutí do cíle u vojenské zotavovny Ovčárna pod Pradědem, která se po dobu závodu Winter Survival pravidelně stává příjemnou domovskou zá-

kladnou vojáků, byli závodníci postaveni před úkol poskytnout první pomoc dalším kolegům, jež byli zraněni výbuchem granátu v budově. Členové soutěžních hlídek museli ošetřit několik vážných zranění, a to poranění hrudníku střepinami, devastující poranění horních a dolních končetin, tepenné krvácení, popáleniny a tržné rány v obličeji. Figuranty maskovaly profesionální maskérky a splnění disciplíny vyhodnocovali příslušníci zdravotnické služby AČR. Zranění vypadala velmi věrohodně, což působilo i na psychiku vojáků.

Čtvrtek byl pro účastníky závodu, ve kterém pokračovalo všech šestnáct týmů, poslední závěrečnou etapou. V ní šlo především o rychlost a bezpečné provedení transportu raněného. Vojenské týmy musely nejprve urazit několik kilometrů k vrcholu Pradědu, poté jeden z trojice simuloval zraněného a kolegové ho na saních, respektive transportních nosítkách UT 2000 svezli k Sporthotelu Kurzovní. Trasa svozu raněného vedla po rozbředlé a místy zledovatělé turistické cestě z nejvyššího jeseníckého vrcholu, přes sedlo pod Pradědem a dále dolů k horskému hotelu Kurzovní.

Vítězem 22. ročníku mezinárodního mistrovství AČR v zimním přírodním víceboji Winter Survival 2016 se stalo družstvo 7. mechanizované brigády Hranice ve složení nadporučík Viktor Novotný, četař Ivo Vrba a desátník Milan Wurst. „Máme obrovskou radost, že jsme opět zvítězili. Žádné české družstvo třikrát za sebou ještě nezvítězilo. Nám se to nyní podařilo,“ zhodnotil výsledek hlídky s nadšením četař Ivo Vrba. Stříbrné medaile vybojovali vojáci ze 73. tankového praporu Přáslavice a bronz získali příslušníci Agentury logistiky ve Staré Boleslavi. Družstvům Univerzity obrany se moc nedařilo, i když se jejich členové velice snažili. Tým UO I obsadil 12. místo, družstvo UO II předposlední 15. místo a hlídka FVZ UO 16. pozici.

Nejúspěšnějším týmům poháry a ceny předali náčelník Generálního štábu AČR generálporučík Josef Bečvář, rektor-velitel Univerzity obrany brigádní generál Bohuslav Příklad, velitel 7. mechanizované brigády plukovník gšt. Ing. Pavel Lipka a další představitelé české armády a civilních společností. Slavnostní ceremoniál proběhl na vojenské zotavovně Ovčárna pod Pradědem.

Pojmy z nového občanského zákoníku X

Mgr. Miloslav Havlín, Ph.D.
Foto: elitefeet.com

Mezi pojmy, které se nám po několika desetiletích znovu vracejí do právního řádu, patří i pojmy přestavek a rozhrada. Díky tomu se nám tak dostávají do rukou nástroje, které napomáhají řešení sporných situací na hranicích sousedících nemovitostí. Zavedení zásady, že povrch ustupuje půdě, tedy spojení pozemku a stavby, může totiž přinést určité komplikace, pokud stavba stojí na více než jednom pozemku.

V praktickém životě může občas nastat situace, kdy zřizovatel (stavebník) trvalé stavby, např. rodinného domu, zjistí, že v důsledku omylu nebo na základě nesprávně vyznačených hranic pozemků zastavěl i kousek sousedova pozemku, aniž by ten k tomu dal souhlas. Pokud k této situaci dojde, nemusí to vždy nutně znamenat, že se jedná o neoprávněnou stavbu. S přihlédnutím k tomu, jak velkou část cizího pozemku stavba zabírá a zda stavebník stavěl v dobré víře, může být vzniklý problém vyřešen za pomoci institutu přestavku.

Použití ustanovení o přestavku však přichází v úvahu toliko při splnění třech zákonných podmínek:

a) podstatná část trvalé stavby je postavena na vlastním pozemku stavebníka a pouze její malá část se nachází na cizím pozemku; velikost přesahující části bude zřejmě nezbytně posuzovat ve vztahu ke stavbě jako celku,

b) malá část trvalé stavby zasahuje jen na malou část cizího pozemku; zde bude velikost přesahující části pravděpodobně posuzována ve vztahu k rozloze zastavěného cizího pozemku,

c) stavebník byl při zřízení trvalé stavby v dobré víře, tj. odůvodněně se domníval, že staví na svém vlastním pozemku.

O přestavku se tedy jedná v případě, kdy trvalá (nikoli jen dočasná) stavba zřízená z podstatné části na vlastním pozemku stavebníka zasahuje malou částí na malou část cizího pozemku. Poněvadž nový občanský zákoník nijak neupřesňuje, co rozumět pod pojmem malá část cizího pozemku a malá část stavby, bude mít pro vymezení tohoto pojmu rozhodující význam soudní judikatura. Nicméně již nyní lze na základě logické argumentace dospět k závěru, že bude-li stavbou dotčena větší než malá část cizího pozemku, ustanovení o přestavku se nepoužije a celá záležitost bude posuzována podle ustanovení o neoprávněné stavbě.

Jestliže dojde ke splnění všech výše uvedených podmínek, stane se stavebník přímo ze zákona, tedy bez jakéhokoli rozhodnutí soudu, vlastníkem části pozemku zastavěného přestavkem a za takto nabytou část pozemku musí poskytnout

původnímu vlastníkovu náhradu ve výši obvyklé ceny. Cenu obvyklou lze určit např. znaleckým posudkem, případně ji stanovit podle cenové mapy.

Vlastnické právo vlastníka trvalé stavby k části pozemku dotčeného přestavkem zapíše katastrální úřad do katastru nemovitostí na základě souhlasného prohlášení vlastníka trvalé stavby a vlastníka přestavkem zastavěné části pozemku, ke kterému se přiloží geometrický plán a potvrzení

stavebního úřadu o existenci přestavku.

Nová úprava vlastnických vztahů k pozemku, na který trvalá stavba svou malou částí zasahuje, tak prolamuje v úvodu zmíněnou zásadu „povrch ustupuje půdě“, neboť řešení takovéto situace prostřednictvím spoluvlastnictví trvalé stavby vlastníky obou pozemků nebo povinností stavbu přestavět by s sebou přinášelo další komplikace.

V souvislosti s přestavkem je na místě ještě připomenout, že z využití tohoto institutu jsou vyloučeni oprávnění z práva stavby, nájemci, pachtýři a další osoby, jež by jinak mohly daný pozemek zastavět.

S hranicemi sousedních pozemků pak souvisí i druhý z pojmů, a to pojem rozhrada. Aby bylo jasné, kde jeden pozemek začíná a končí, bývají pozemky většinou od sebe odděleny plotem. Všechny pozemky ale nejsou oplotěny, někdy hranici mezi nimi tvoří zeď, živý plot, stromořadí, mez, strouha či cesta. A všechna tato rozhraničení pozemků označuje nový občanský zákoník jako rozhrady. Rozhrady mohou být z pohledu svého vzniku přirozené (např. strouha) nebo umělé vytvořené (např. kamenná zídka).

Pokud o vlastnictví rozhrady není pochyb, nese vlastník náklady na její údržbu a obnovu ze svého; to stejné platí i pro rozhrady dvojité a rozdělené vlastnictví rozhrady. V případě nejasného vlastnictví rozhrady se pak uplatní vyvratitelná právní domněnka, že rozhrada je společná.

Společnou zeď může každý užívat na své straně až do poloviny její tloušťky a zřídit v ní výklenky tam, kde na druhé straně nejsou; nesmí však učinit nic, co zeď ohrozí nebo co sousedovi překáží v užívání jeho části.

Vlastník není povinen znovu postavit rozpadlou zeď, plot nebo obnovit jinou rozhradu, nicméně ji musí udržovat v dobrém stavu, hrozí-li následkem jejího poškození sousedovi škoda. Pokud však hrozí v důsledku narušení rozhrady, že se hranice mezi pozemky stane neznatelná, má každý soused právo požadovat opravu nebo obnovu rozhrady.

V některých případech se přímo v novém občanském zákoníku předpokládá, že do záležitosti rozhrad bude na návrh oprávněného vstupovat soud. Jednak soud může na návrh souseda a po zjištění stanoviska stavebního úřadu uložit vlastníkovu pozemku povinnost pozemek oplotit, je-li to potřebné k zajištění nerušeného výkonu sousedova vlastnického práva a nebrání-li to účelnému užívání dalších pozemků. Vedle toho může každý soused po soudu požadovat, aby určil hranice mezi pozemky, jsou-li tyto neznatelné nebo pochybné. Soud hranice mezi pozemky určí podle poslední pokojné držby a nelze-li takto rozhodnout, tak podle slušného uvážení.

Půl roku ve městě, které chce žít vlastním životem, ale není mu to dáno

Viktor Sliva

Z půlroční mise v afghánském Kábulu se na konci minulého roku vrátil major Ing. Jan Šafranko, odborný asistent na Katedře letectva a letecké techniky. V rámci mise NATO Rozhodná podpora (Resolute Support Mission) působil u 11. úkolového uskupení jako náčelník Oddělení logistické podpory, jejímž úkolem je široká podpora jednotek Armády ČR dislokovaných v Afghánistánu.

LUO: V minulosti jste působil jako velitel letky logistické podpory na 34. základně speciálního letectva a v několika logistických funkcích ve správě letiště Pardubice. Jak jste se připravoval na svou afghánskou misi?

J.Š.: Ta intenzivní a dlouhotrvající příprava byla rozdělena do dvou hlavních směrů, Odborná problematika týkající se logistických schopností probíhala u vojenských zařízení AČR, které realizují výcvik a přípravu specialistů logistiky na úrovni řídicích a výkonných struktur. Druhý směr představovala vševojskovou část, jejíž podstatný díl se konal ve Vyškově a byl zakončený certifikačním cvičením MESSENGER 2015. Zaměření této pasáže přípravy a výcviku bylo především na seznámení s realitami tamního prostředí, zdokonalování a upevňování návyků a činností při ohrožení jednotek v místě nasazení a v neposlední řadě výcvik ve střelbě. Obecně přípravu hodnotím velice pozitivně.

LUO: V čem spočívala vaše činnost v Kábulu?

J.Š.: Hlavní úkoly, které byly v průběhu působnosti zahraniční operace realizovány, představují ucelený soubor logistických činností s cílem poskytnout komplexní zabezpečení jednotek AČR a ostatních složek MO dislokovaných na území Afghánistánu. Neméně důležitou a také zajímavou aktivitou v oblasti plněných úkolů představovala spolupráce s koaličními partnery v oblasti poskytování kapacit technických prostředků pro

potřeby zajištění úkolů v podmínkách zahraniční operace. Naše jednotka měla mimo jiné na starosti zabezpečit systém materiálního toku oběma směry. Obstarávali jsme řadu leteckých zásilek materiálu, a to jak na území Afghánistánu, tak i v prostředí mezinárodní letecké přepravy. Mezi nejvýznamnější aktivity v této oblasti patřil odsun širokého spektra lehké pancéřované techniky z Afghánistánu do České republiky v rámci přehodnocení využitelnosti materiálu v místě nasazení. Paradoxně působnost v misi jako RS nepřináší pouze úkoly v oblasti logistického zabezpečení vojenských jednotek. Jako perličku zmíním spolupráci s Národním muzeem v oblasti přepravy sbírky his-

torických artefaktů Afghánské kultury do České republiky. Konkrétní charakter zdánlivě nevojenského úkolu spočíval v bezpečné přepravě kompletního spektra cenných předmětů sbírky na letiště HKIA v Kábulu posléze pečlivá příprava jednotlivých artefaktů k letecké přepravě, naložení a finální transport do České republiky. Dnes se s těmito předměty můžete seznámit v Náprstkově muzeu v Praze, kde jsou tyto artefakty vystaveny.

LUO: Zmínil jste přesun techniky do ČR. Jak přesun probíhal?

J.Š.: Nejprve je nutné objednat dopravní kapacity letecké přepravy, specifikovat charakter přepravovaného materiálu a pak jej připravit tak, aby mohl být co nejrychleji naložen a následně přepraven. Cílem je maximálně využít dané kapacity a plně beze zbytků naplnit letové dispoziční, které jsou alokovány v rámci systému strategické letecké dopravy SALIS. Vlastní naložení materiálu je dílem okamžiku, který trvá necelé dvě hodiny. Potom už zbývá jen důkladná kontrola upevnění vozidel a kontejnerů a 80 tun umístěných v letounu An 124 Ruslan odlétá směr Česká republika. Je impozantní, jak tento více než třísetunový „Condor“ míří na start, odlepuje se od runweye, pozvolna nabírá výšku a během pár okamžiků mizí za obzorem nad pohořím Hindukúš.

LUO: Jak jste se v Kábulu aklimatizoval?

J.Š.: S aklimatizací jsem neměl sebevětší problémy, vzhledem ke skutečnosti, že jsem byl téměř až do svého odletu plně vytížen činností na katedře, tak jsem si ani nestačil uvědomit, že můj pobyt zde v ČR se krátí. V tomto případě je čas velice relativní pojem. Večer procházíte odbavovací procedurou na letišti Praha Kbely, poté 6 hodin letu, mírný časový posun a ráno přistáváte na letišti v Kábulu. Z hlediska klimatu jsem čekal daleko větší šok. V letních měsících je v tamní destinaci poněkud vyšší teplota, která stoupá k 50 stupňům, ale její účinky zčásti eliminuje vyšší nadmořská výška, v níž se Kábul nachází. Pro ilu-

straci vztažený bod letiště HKIA je ve výšce 1782m nad mořem. Trochu odlišná situace je na základně Bagram, který leží o několik desítek metrů níže. Zde z českého kontingentu působí jednotka strážní roty, která plní specifické úkoly ve svém prostoru odpovědnosti převážně mimo perimetr základny BAF. Příslušníci logistické části jednotky úkolového uskupení zde pobývali jen v relativně kratších časových intervalech, někdy jsme však na této základně strávili celý týden. Dovolím si říci, že ani v tomto případě nemáte čas se zabývat klimatem, protože vaše působnost zde má úplně jiný význam. Čas, který jsme na základně Bagram strávili, byl věnován převážně metodické pomoci a posléze kontrolní činnosti v oblasti logistického zabezpečení v působnosti strážní roty.

LUO: Poznal jste Kábul?

J.Š.: Na tuto otázku asi nelze jedno-

značně odpovědět. V případě, že bych odpověděl ANO, tak následně musím toto rčení upřesnit: „ovšem jenom ze vzduchu“. Asi 90 procent času jsem strávil na základně, ovšem nad městem jsem absolvoval řadu letů. Zaujala mě pestrost architektury – od malých, z hlíny splácaných domků, přes místní tradiční stavby a panelová sídliště z dob sovětské éry až po moderní výškové hotelové komplexy. Kábul leží v údolí řeky Kábul uprostřed pohoří Asmai a Šír-Daváza, dominantou města je vyvýšenina uprostřed města nazývaná jako „Flag hill“.

LUO: Jaký dojem na vás Kábul udělal?

J.Š.: Tak, jak jsem měl možnost ho poznat, jeví se mi jako město, jehož obyvatelé chtějí žít vlastním životem, ale za stávající bezpečnostní situace k tomu nemá potřebné podmínky.

Válečný hrdina utajeným vězněm režimu

Prof. František Hanzlík, CSc.
Foto a repro: archiv autora

Na konci loňského roku besedoval se studenty Univerzity obrany známý český hudebník Richard Tesařík. Hovořil nejen o svém mládí a vztahu k armádě, ale také o svém otci, který prokázal vynikající vojenské schopnosti a za hrdinství v bitvě o Kyjev byl vyznamenán titulem Hrdina SSSR. V letech 1945-49 pak v Moskvě absolvoval tankovou akademii a v hodnosti majora se vrátil do vlasti. Zde však již ve společnosti i v armádě panovaly zcela jiné poměry, než jaké znal v době svého odchodu na studia do tehdejšího Sovětského svazu.

Richard Tesařík ml.

Richard Tesařík st.

Zdánlivě měl Richard Tesařík po svém návratu ideální podmínky pro rychlý postup ve funkcích i v hodnostech. Splňoval všechny požadavky, kladené na důstojníka „nové lidové armády“. Byl hrdinou bojů za osvobození, bývalým příslušníkem 1. čs. armádního sboru, nositelem titulu hrdina SSSR a dalších nejvyšších sovětských i našich vyznamenání, čerstvým absolventem sovětského tankového učiliště a členem KSČ od roku 1946. Zdánlivě nic nemohlo bránit jeho budoucí úspěšné vojenské kariéře. Opak byl ale pravdou.

Tesařík nedokázal pochopit poměry, ve kterých se ocitl. Po únoru 1948 již v armádě nebylo místo pro přímou, otevřenou a pravdomluvnou vyjadřování vlastních názorů, na což byl Tesařík z doby války zvyklý. KSČ zcela ovládla armádu. Vyžadovala se politická angažovanost důstojníků jak v armádě, tak i mimo ni. Na politické naivitě Tesaříka z předcházejícího období se však nic nezměnilo. To vše v kombinaci s dalšími osobními vlastnostmi mu činilo neustálé problémy až do konce jeho vojenské kariéry.

Po návratu ze studia v SSSR byl na základě rozhodnutí náměstka ministra národní obrany pro kádrovou práci generála Bedřicha Reicina zařazen na funkci staršího profesora stolicy tankového vojska na Vojenské akademii v Praze. Při svém působení v akademii otevřeně vyjadřoval názory na problémy, se kterými se každodenně setkával. Svěrázně reagoval na deformace a byrokratické průtahy doby. Změny, které v té době v armádě probíhaly, přinášely Tesaříkovi vzhledem k jeho chování stále nové a nové problémy. Přesto byl 1. září 1950 povýšen do hodnosti podplukovníka a následně ustanoven do funkce náčelníka štábu tankového a mechanizovaného vojska ministerstva národní obrany. Stal se opět jedním z nejbližších spolupracovníků svého frontového kamaráda generála Vladimíra Janka, který vykonával funkci velitele tankového a mechanizovaného vojska.

Mezi tím probíhaly v armádě změny, jejichž důsledky ovlivnily i následující životní osudy Richarda Tesaříka. Dne 25. dubna 1950 byl ministrem národní obra-

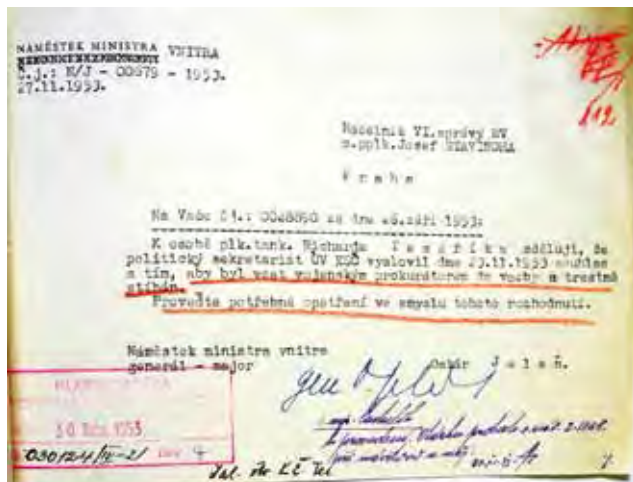
ny místo generála Ludvíka Svobody jmenován JUDr. Alexej Čepička. Na rozdíl od Svobody nebyl ani vojákem ani účastníkem zahraničního odboje. Na nového ministra obrany se proto mnozí generálové a důstojníci dívali s despektem.

V roce 1950 se v KSČ rozhořel tvrdý vnitrostranický boj, motivovaný stalinským heslem o hledání nepřítele ve vlastních řadách. V únoru 1951 byl zatčen i náměstek ministra Bedřich Reicin. V průběhu vyšetřování vypovídal i jeho sekretář major Artur Vrba. Richarda Tesaříka označil za člověka blízkého Bedřichu Reicinovi. Richard Tesařík byl vzhledem k názorům, které otevřeně vyjadřoval, sledován kontrarozvědkou již od počátku roku 1950. V jeho vyšetřovacím spise se nachází souhrnná hlášení podepsaná gen. Josefem Musilem z 5. ledna 1950.

O tom, že je sledován, již Tesařík věděl. Nedokázal však pochopit, co bylo jeho cílem. Hlavní příčinou byl fakt, že se stal objektem „zájmu“ tehdejšího ministra národní obrany Alexeje Čepičky. Začátkem prosince 1951 se měl Tesařík zúčastnit lovu spolu s generálem Jankem a se sovětskými poradci v Brdech. Sovětští poradci se nakonec lovu nezúčastnili. Generál Janko a Richard Tesařík, mezitím povýšený na plukovníka, zůstali na zámečku U tří trubek v Brdech sami. Při rozhovoru sdělil Tesařík Jankovi svůj názor na Čepičku. Rozhovor proběhl v sobotu. V úterý dopoledne v 10 hodin vyzval ministr Čepička Tesaříka, aby se k němu

s americkými státními příslušníky, udržuje pravidelné styky s osobami, které StB podezřívá ze spolupráce s cizí zpravodajskou službou.

V září roku 1952 byl plukovník Richard Tesařík přemístěn na nižší místo náčelníka štábu tankového a mechanizovaného vojska 2. vojenského okruhu do Trenčína. Hlavním důvěrníkem vojenské kontrarozvědky, který podával podrobné zprávy o plukovníku Tesaříkovi, se stal jeho spolubojovník z války plk. František Bedřich. V průběhu roku 1953 se u ministra národní obrany Alexeje Čepičky a u náměstka ministra národní bezpečnosti gen. Oskara Jeleně schází podrobná hlášení o Richardu Tesaříkovi. K postihu Tesaříka nakonec Čepička využil skutečnosti, že počátkem února 1953 po požití alkoholu nedaleko Brna srazil služebním autem, které řídil, chodce a způsobil mu zranění. Neho-

Zařazení Tesaříka do skupiny spiklenců zabránila skutečnost, že byl jediným žijícím nositelem titulu Hrdina SSSR v Československu.

ihned dostavil. Bez úvodu začal: „Tak co jste o mně říkal, soudruhu plukovníku?“ Tesařík v domněnku, že Čepička informoval generál Janko, zopakoval to, co řekl v rozhovoru s ním. Nedobrovolná a nepříjemná audience u ministra Čepičky nezůstala pro Tesaříka bez následků. Navíc až do své smrti žil Tesařík v přesvědčení, že informace o jeho rozhovoru s Jankem v Brdech získal Čepička právě od Janka. Ve skutečnosti získal Čepička informaci o rozhovoru z odposlechového zařízení, které se běžně v té době používalo.

V první polovině roku 1952 vzniká v průběhu vyšetřování Rudolfa Slánského, Bedřicha Reicina a dalších významných činitelů KSČ teorie o protistátním spiknutí v čele se Slánským. Zařazení Tesaříka do skupiny spiklenců zabránila skutečnost, že byl jediným žijícím nositelem titulu Hrdina SSSR v Československu. Dne 27. července 1952 je na něj založen vojenská kontrarozvědkou osobní svazek a jako hlavní důvody k tomuto kroku jsou uváděny – v SSSR za války patřil do tábora protikomunistických živelů, v době studia v SSSR navazoval styky

da nebyla vyšetřována, ale spolu s Tesaříkem jel autem také plk. F. Bedřich, který počátkem března 1953 sdělil tuto informaci svému řídicímu orgánu. V létě 1953 ztratil Tesařík evidovaný zápisník, který obsahoval utajované informace. Ztráta se nikdy neobjasnila a zápisník se nenašel. Tesařík po uvážení všech souvislostí ztráty dospěl k názoru, že mu byl zápisník odcizen na objednávku vojenské kontrarozvědky.

Až koncem září 1953 podal na plukovníka Tesaříka trestní oznámení velitel 2. vojenského okruhu v Trenčíně generálporučík Jaroslav Ťokan. Učinil tak na přímý rozkaz ministra národní obrany A. Čepičky. Dne 23. listopadu 1953 vyslovil souhlas se vzetím Tesaříka do vazby a s jeho stíháním politický sekretariát ÚV KSČ. Od zatčení 12. prosince 1953 byl držen v přísném utajení nejdříve ve věznici v Ruzyni a potom na Pankráci.

Dne 14. ledna byla podána žaloba a vyšetřování, které nepřineslo žádné nové výsledky, skončilo. Dalšímu zamýšlenému postupu však byl pravděpodobně

na překážku Tesaříkův titul Hrdina SSSR, proto hlavní vojenský prokurátor genmjr. Kebort navrhl vládě, aby požádala Moskvu o jeho odnětí. Sovětská strana však namítala, že v SSSR není obvyklé odnímat tituly, získané za hrdinství v boji. S intervencí neuspěl ani Alexej Čepička, a tak vláda žádost o odnětí titulu stáhla. Hrdina bojů od Kyjeva však trestu neušel. V hlavním líčení 18. srpna 1954 byl odsouzen za ublížení na zdraví z nedbalosti, neposkytnutí pomoci a ohrožení státního tajemství na jeden rok vězení s podmíněným odkladem na tři roky. Poté byl propuštěn na svobodu.

Z výše uvedených skutečností je zjevné, že trestné činy, za které byl Richard Tesařík nakonec odsouzen, nemohly být důvodem pro jeho utajení věznění trvajícím téměř 9 měsíců. Z dopisů, které Tesařík ve vězení napsal, vyplývá jeho naprostá bezmoc a zoufalství. Hlavním důvodem byla nejistota, nemožnost odhadnout další vývoj situace a naprostý nedostatek jakýchkoli informací. V podobném postavení se nacházela i jeho manželka Markéta s dvěma malými syny ve věku šest a sedm let. Ani ona neměla po celou dobu věznění svého manžela žádné informace o jeho osudu. Tato relativně krátká etapa v životě Richarda Tesaříka je nejpoznamenatelnější zbytek života. Nikdy se nedozvěděl, co bylo skutečným důvodem této jeho kruté životní zkušenosti.

Vzpomínky na Marsa Alam

PaedDr. Jan Migdau

Foto:

autor a Ing. Jindřich Holopírek

V roce 2012 se domluvila parta kamarádů z Klubu potápěčů Univerzity obrany, že si dopřeje výlet do potápěčského ráje v Rudém moři. Egyptské lokality severněji položené – Hurgada, Sharm El Sheikh, Dahab a jiné jsou dnes již značně „vypotápěné“. Proto jsme zvolili jižní lokalitu pod městem Marsa Alam.

Tato destinace se v roce 2012 po výstavbě letiště teprve začala otevírat potápěčskému světu. Dnes po téměř čtyřech letech rychlé výstavby hotelů a potápěčských center se stalo jižní pobřeží Egypta nejlákavější lokalitou Rudého moře s zatím nezničeným podmořským světem.

Jak už to bývá, původně velký okruh zájemců o účast na této akci se postupně zúžil na Jindru, tedy předsedu klubu, Kateřinu, Ludka a mě, přičemž Jindra jediný z nás měl zkušenosti z předchozího pobytu v Egyptě. Vyrazili jsme začátkem března. Po přistání a hodině cesty autem kamenitou pouští jsme přijeli do „beduínské vesnice“, která se na týden stala centrem našich výprav za potápěním. Ve vesnici jsme byli sami a o naše potřeby všeho druhu se staralo 6 zaměstnanců. S majitelem, bývalým kapitánem nákladní zaoceánské lodě jsme domluvili vše potřebné a odpoledne v doprovodu divermastery Miza jsme začali ponorem přímo z pláže. Korálový útes zde vystupoval přímo na břeh a při ponoru podél něho jsme se postupně nořili až do hloubky kolem 25 metrů. Vynikající světelné podmínky a bohatý podmořský život, jaký jsem znal pouze z obrazovky televize, předčil všechna moje očekávání. Po večeri následovalo vždy plánování ponorů na příští den. Postupně jsme prozkoumávali vzdálenější místa útesu, na která jsme již zajižděli lodí.

Setkání se žralokem

Náš poslední ponor přímo u vesnice vedl za žralokem. Kačka měla trochu

strach a dávala nám obavu z tohoto setkání dost najevo. Nakonec to psychicky zvládla, a tak jsme vyjeli lodí asi kilometr podél útesu a 150 metrů směrem do moře. Vyskákali jsme z lodě a hned se ponořili k velké skále do asi dvacetimetrové hloubky. Mizo nás zavedl k široké puklině 5 metrů dlouhé a nejvýše půl metru široké. Když jsem do ní posvítil, uviděli jsme asi půldruhého metru dlouhého krásného žraloka bělocípého, který si v nevelké jeskyňce zpočátku v klidu plaval. Nicméně po několikaminutovém pozorování čtveřici „stvoření“ vypouštějících bubliny se asi našel a prudce vyrazil do volného moře. To, že se přitom žralokova ocasní ploutev otfela o její rameno, si Katka uvědomila za několik okamžiků. Výpad byl tak rychlý a překvapivý, že se prý ani nestačila leknout. Ponor následně pokračoval směrem ke břehu k pobřežnímu útesu. Na dně nás zaujali množství menších či větších korálových věží, které jakoby vyrůstaly ze dna. Po ponoru Jindra přiznal, že tak nedotčený podmořský terén v Egyptě ještě neviděl. Však ho taky hojně využíval k focení. Kochali jsme se tou nádherou tak, že jsme si vůbec nevšimli ztráty průvodce. Vzhledem k výcviku a praxi v našich českých lokalitách jsme si z toho nic nedělali. Byli jsme navyklí na orientaci podle buzoly. Ovšem na rozdíl od průvodce, který ani buzolu vůbec neměl... Prý ji ještě nikdy nepotřeboval. Láhve jsme dodýchali u pobřežního reefu v hloubce 5 až 8 metrů, který byl plný mořských perutýňů a obrovských zév (mimořadně ty

dorůstají délky i přes 1 metr a dosahují váhy až 200 kilogramů). Na břehu jsme se po ponoru s Mizem navzájem dohadovali, kdože se to vlastně ztratil...

Pro dokreslení, v jeskyňce se narodili žraloci čtyři. Postupně, jak dorůstali, opouštěli rodné místo a vydali se natrvalo do jiných lokalit. Měli jsme štěstí, že jeden ještě počkal i na nás.

Chybami se člověk učí

Následující ponor byl takový klasický komerční. Velká loď a spousta potápěčů. Autem jsme přešli do města a vyjeli s dalšími dvaceti potápěči na ostrovy, jejichž útesy velice často a rádi navštěvovali delfíni. Lokalita byla rozsáhlá, potápěči se postupně rozjeli na všechny možné strany. (Nebo byl Mizo tak šikovný, že jsme měli dojem, že jsme pod vodou sami.) Na moři byly jen asi půlmetrové vlny, počasí se však někdy během ponoru může změnit k horšímu nebo vás mohou mořské proudy odnést i několik set metrů, a tak je pro snadnější návrat dobré mít u sebe pomůcku základní potápěčské výbavy – dýchací trubici neboli šnorchl. Ten si při ponorech na českých lokalitách dávám na pravé lýtko pod gumové přezky držící nůž. Jenže v Egyptě se pod vodu nůž brát nesmí a pod masku jsem šnorchl připevnit nechtěl. Tak jsem ho dost nerozumně strčil pod hrudní přezky vyrovnávací vesty – žaketu.

Již těsně po zanoření jsme zahlédli na dně dva spokojeně ležící rejnoky. Leželi asi 1 metr od sebe, hlavami proti sobě. Začali jsme je z malé výšky pozorovat, ale ouha! Zvýšeným tlakem v hloubce se žaket „smrsknul“ a já pouze sledoval, jak šnorchl klesá vodou přímo doprostřed mezi rejnoky. Protože český potápěč je znám tím, že materiál „nezhazuje“, s velkou opatrností a respektem jsem se kolmo po hlavě s rukou nataženou směrem ke dnu pomalu nořil, až jsem s velkou úlevou šnorchl ze dna vytáhl. Nebyl jsem si jistý, jak rejnoci zareagují, ale zůstali i nadále úplně klidní. Okamžitě

jsem šnorchl zasunul pod přezku obličejové masky.

Útesy byly protkány mnoha jeskyňkami a jeskyňkami. Někdy je prosvěcovaly paprsky slunce procházející mezerami ve stropě, jindy bylo vhodné použít svítilnu. Na dně jsme potkávali v písku další ležící rejnoky a ze štěrbin na nás vystrkovaly svá tykadla langusty. V polovině výstupu z dvacetimetrové hloubky jsme zahlédli na dně ležící krokodýlí rybu (svým tvarem skutečně krokodýla připomíná). Věděli jsme, že porušujeme pravidla výstupu a vzduch v lahvičích nám ubývá, ale nemohli jsme odolat a plavali jsme zpátky ke dnu prohlédnout si ji zblízka. To nám aspoň zčásti nahradilo zklamání, že jsme na této vyhlášené lokalitě nepotkali zmíněné delfíny.

Kdo zavítá do oblasti Marsa Alam, nemůže nenavštívit rezervaci Abu Dabbab – cca 30 kilometrů severně od města. Tyto korálové útesy jsou typické pro svůj pod-

kovitý tvar a jsou vyhlášené výskytem vzácných velkých želv a dugongů. Dno je písčité a porostlé drobnou, poměrně řídkou trávou. Na ní se želvy a dugongové pasou. Již přibližně 30 metrů od písčité pláže směrem do zátoky jsme narazili na jednu menší želvu. Právě se začala vynořovat pro nádech. Počkali jsme, až se znovu zanoří a opět ji sledovali. Do toho přijel Mizo a ukazoval, že tam dál jsou větší. Po chvíli jsme zahlédli několik želv, respektive karet obrovských. Některé měly určitě přes metr délky. Lehli jsme si na dno a s obdivem je pozorovali. Někteří z nás naznačovali, že se také pasou, ale nebylo to třeba. Karetu se tvářily, že tam vůbec nejsme. Jindra využíval svůj fotoaparát na 100%, a proto máme množství překrásných fotografií, na kterých ovšem jejich autor zcela chybí... Na zpáteční cestě jsme ještě potkali parejnoka. Dugodgy jsme bohužel nespátřili, prý se dnes pohybují na vzdálenějších lokalitách. Snad příště.

Unášení proudem

Na rozloučení s Rudým mořem nám místní doporučili Elphinstone Reef, jednu z nejlepších lokalit na jihu Egypta, určenou vzhledem k silnému a směr měnícímu mořskému proudu pro zkušené potápěče. Z hloubky více než dvou set metrů zde až těsně pod hladinu vystupuje úzká stupňovitá hrana reefu podobná trupu lodi. Její obě strany jsou pokryty měkkými korály a gorgoniemi. Hejna ryb, například napoleoni, dosahující délky přes jeden metr, velcí tuňáci bělocípí a šedí, útesoví žraloci a někdy i kladivoun (hlášeno je zde až 7 druhů žraloků), to jsou důvody pro návštěvu této lokality.

Na ponor naše čtveřice s průvodcem vyjela rychlým člunem. Po příjezdu na lokalitu nejdříve Mizo zkontroloval směr proudu a vybral stranu, po které se necháme unášet. Pokyny byly jasné. Jako jeden muž vyskočit u lodi, ponořit se do hloubky

20 metrů a hlavně se neztratit. Viditelnost byla sice dobrá, ale proud u stěny poměrně silný. Vše se nám zdařilo, vyrovnali jsme vztlak a zaujali polohu pro driftové potápění. Někteří vsedě se zkříženými nohama, jiní vleže na boku. Vzdálenost od útesu 1 až 5 metrů, rychlost unášení proudem optimální. V jakémsi „chumlu“ a bez jakékoli potřeby pohybovat nohama či rukama jsme se vznášeli v asi dvacetimetrové hloubce a pozorovali život na útesu. Jedině Jindra měl potíže... Tu uviděl napoleona, tu karetu, tam zas některou jinou zajímavou rybu. A fotografická vášeň ho táhla za těmito překrásnými podvodními tvory. Často měnil směr, plaval nahoru a dolů, proti proudu a zase nás usilovně doháněl. Nebylo divu, že zatímco my měli v lahvích ještě 120 barů, on byl už pomalu na rezervě.

Tam, kde stěna končila, jsme potkali jinou skupinku potápěčů, kteří to vzali z opačné strany. Setkali jsme se v jakémsi závětrí, kde proud v podstatě ustal. Myslel jsem, že nyní pomalu vystoupáme na hladinu, a tak jsem zahájil výstup. Jenže Mizu mě zatahal za ploutev a s otevřenou dlaní, kterou se dotýkal hlavy (naznačuje hřbetní žraločí ploutev) ukazoval, že teprve tady je to správné místo na setkání se žraloky. A tam jsme čekali, seč nám vzduch v lahvích stačil. Od Miza jsme byli poučeni, že kdyby přece jenom nějaký žralok připlul, je třeba být vždy pod ním – útočí směrem nahoru! Náš divemaster zde jednou čekal podobně jako tentokrát my a tehdy se žralok objevil. Byl prý asi 3 metry dlouhý. Mizu ho filmoval na fotoaparát, jak plave přímo proti němu. Hlavy obou byly přibližně ve stejné hloubce. Těsně před ním žralok uhnul a ocasní ploutví se otřel o jeho obličej... My jsme se ovšem žraloků nedočkali, ani malého, ani velkého, ani jednoho. Po zhlédnutí záznamu z Mizova fotoaparátu a díky historce o napadení italské potápěčky žralokem v předchozím roce jsem v danou chvíli nepřítomnosti tohoto vodního dravce vůbec nelitoval.

Co přináší brněnská kulturní scéna

Dr. Vít Pospíšil

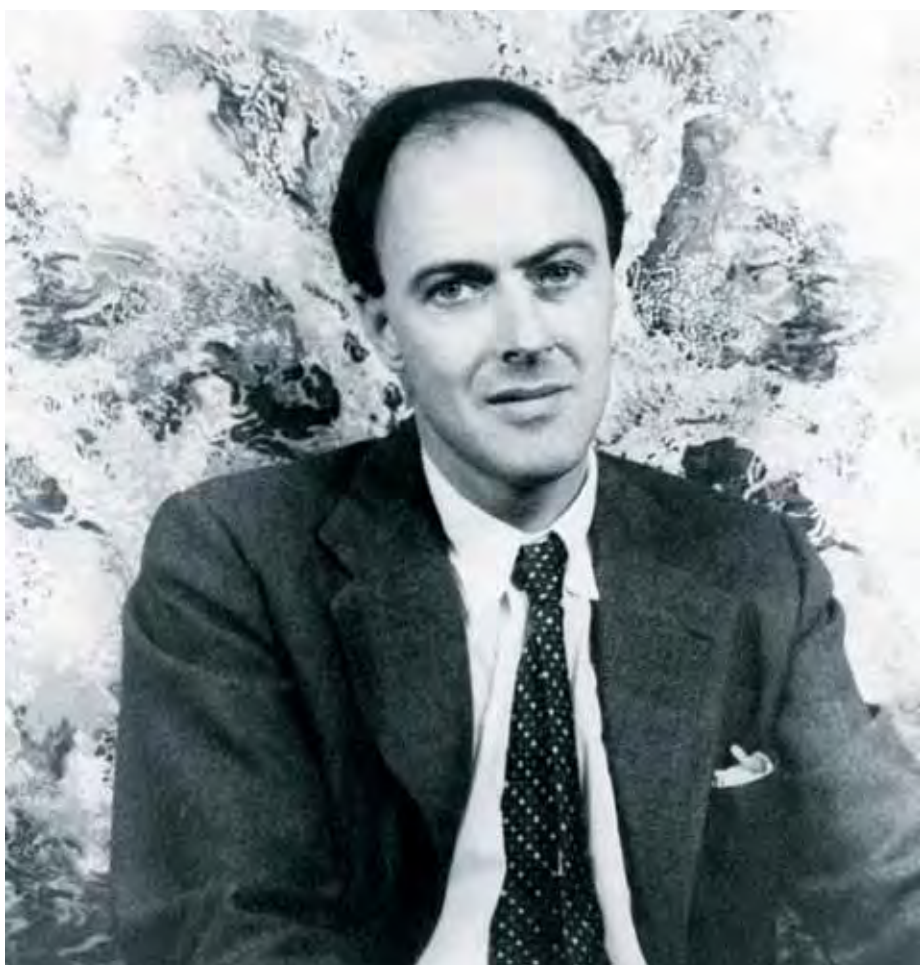
Mahenovo divadlo reprizuje (23. IV. a 3. VI.) zajímavou inscenaci *Hostina dravců* podle novely *Vahé Katcha* v dramati- zaci Juliána Sibra. Autor literární předlohy píšíci pod zkratkou svého skutečného jména Vahé Khatchadourian je původem syrský Armén, vyrostlý v Libanonu. Armé- ni jsou nadaný národ, který více než 3 500 let obývá Arménskou vysočinu, nejstarší křesťané od roku 301, starší než křesťan- ství Říma, s vlastním písmem z roku 405. Pod tureckým panstvím prodělali tři fáze genocidy – v letech 1895-1896 bylo za- bito 300 tisíc Arménů, roku 1909 to bylo 30 tisíc a v letech 1915-1918 cca 1-2 mi- liony. Genocida 1915-1918 byla vzorem pro genocidu Židů nacisty. Etnicky se tak vyčistila turecká Velká Arménie, zůstala Malá Arménie, dnes Arménská republika, s 3 miliony obyvatel. Ve světě žije cca 7 milionů potomků arménských uprchlíků, kteří se v minulosti rozešli do Sýrie a Li- banonu, dnes žijí v Evropě ve Francii a nejvíc jich je v USA. Čtenář zná jména jako zpěvák Charles Aznavour, vlastním jménem Aznavouryan a americký spi- sovatel William Saroyan. Vahé Katcha (1928 Damašek – 2003 Paříž) prožil dět- ství v Libanonu, a od roku 1946 studoval

Divadlo Buran Teatr do konce sezo- ny reprizuje po světové premiéře v sále Stadionu na Kounicově dramati- zaci tří po- vídek mistra krátkých próz Roalda Dahla (1916 Cardiff – 1990 Oxford) nazvanou *Příběhy nečekaných konců*. Zná- mý autor dětských knížek jako *Karlíkova továrna na čokoládu* si byl vědom ceny života. Jako zástupce firmy Shell ve východní Africe se roku 1939 přihlásil do RAF a v Nairobi prodělal letecký výcvik. V roce 1940 havaroval v Egyptě při nočním přis- tání pro nedostatek paliva. Měl frakturu lebky, dočasně oslepl a odnesl si trvalé zdravotní následky. Později literární zpra- cování havárie nazvané *Sólový let* od- startoval jeho kariéru spisovatele. Po vy- léčení v roce 1941 s 80. eskadrou bojoval v Řecku. S Hawker Hurricanem sestřelil proti nepřátelské přesile patrně víc než 5 potvrzených letadel a i tímto číslem se zařadil mezi letecká esa. Jen 20. dubna 1941 v Bitvě o Atény jeho letka sestřelila celkem 22 německých letadel. Leteckou kariéru ukončil pro zdravotní potíže v roce 1942 a v hodnosti Wing commandera na- stoupil jako letecký atašé do Washingto- nu. V *Saturday Evening Post* pak publiko- val svou prvotinu pod původním názvem *Snadná záležitost*, později pro anglicky ironicky zlehčující název přejmenovanou na *Sólový let*. Napsal 17 knih pro děti, 2 romány, 7 knih literatury faktu, 6 divadel- ních her a 19 sbírek povídek. Inscenátoři Buran Teatru, tak měli z čeho vybírat včet- ně jeho válečných zážitků.

na filmové akademii ve Francii. Je auto- rem 25 románů, 15 scénářů a 2 divadel- ních her. Jeho romány byly zfilmovány re- žiséry zvučných jmen jako André Cayatte a George Lautner a obsazeny hvězdami jako Kurt Jürgens, Kirk Douglas a Mire- ille Darc. *Hostina dravců* byla zfilmována

v roce 1964 v režii Christiana Jacquese. V podtextu jeho děl lze vystopovat osud jeho národa. V *Hostině dravců* příslušníci SS v obsazené Paříži nechají kolektivem zatčených „svobodně“ vybrat ze svého středu dva odsouzené na smrt.

Soutěžní křížovka o ceny!

Vyluštěnou tajenku zašlete do 10. května 2016 e-mailem na adresu: listy@unob.cz
 Dva výherce odměníme věcnou cenou.
 Tajenka z č. 1: ... dnes jíme to, na co máme.
 Výherci z č. 1: Jakub Moštěk a Martin Velich.

Šance pro dva čtenáře

Knihy do soutěže věnovalo nakladatelství HOST.

Vdává se Maruška. Stranou stojí pán a pláče dojetím. Souused se ho ptá po příčině jeho slz. Když si vzpomenu, jak jsem ji choval na klíně. Je to vaše blízká příbuzná, že ano? Ne, . . .

	NEJVYŠŠÍ KARTA	STÁT V USA		PRORADNOST	ŘEKA bulh.	ZN. ČIST. PRÁŠKU	POPĚVEK	PILOU UPRAVIT	PRŮHLEDNÁ HMOTA	ZNAČKA OBLIKOVITVU
H			VYSPĚ. LOST							
			TŘÍDA slang.							
2										
MRAKY							SÍDLO V USA			
							DRUH LEMURA			
	POKYH						TYP			
	ŠTĚP						KLÓUDNĚ kniž.			
PLEMENO					HAD Z KNH DŽUNGLE				RUSKE SÍDLO	VYKLENEK VE ZOI
					PŘEDMĚT UCTIVÁNÍ					
SYME-TRÁLA				LEPENKA						
				SLEPICE nř.						
UNIVERZ. KÁRLOVA skr.			ASUSKÝ NOSIČ					ŘÍMSKY SI		
			JIMKA NA KANÁLY					VÁZANKA		
BOULE ob.								KULOVITÁ BAKTERIE		
								SPRÁDAT kniž.		
	PODPORA	UMĚNÍ fr.					LESNÍ ZVÍŘE			
		KLADNÁ ELEKTRODA					JAKÝ sloven.			
DRUH ANTILOPY					ST. VZTAŽ. ZÁJMENO				GOGOLŮV PSEUDO-NYM	LITINOVÝ PLÁT ob.
					AMBALÁŽ					
OSOBNÍ ZÁJMENO				OKÓUT						
				ELEKTR. TEMELIN skr.						
1										
ŽENSKÉ JMÉNO							KORÁLOVÝ OSTROV			
VELBLOUD angl.							HOZTA- VĚNA HMOTA			TAIR OLON

SUDOKU

4	2		3			8	9
			7			5	
7		9					3
	4	8					
6		5		2		9	4
						2	
9				8		1	
	5		4				
1	3		6			4	5

1							5
	6	3				2	9
	5		4		9		8
			6		2		
	3	8		7		5	6
			5		3		
	9		3		5		4
	2	1				9	5
4							1

	5						
6			2	4	9	8	
			5		3	9	
7						8	
9	2					6	3
	8						9
		1	6		7		
		5	9	3	1		6
							9

SUDOKU NA MRAZIVÉ VEČERY - LUŠTĚTE NA HORÁCH, NA ZIMNÍCH PROCHÁZKÁCH, NA LYŽAŘSKÝCH SJEZDOVKÁCH NEBO JEN TAK V TEPLÉ DOMOVA

		4			7		
6		3			9		8
			3		2		
	2	9	1		8	4	3
	1	5	6		9	8	7
			5		4		
3		2			5		9
		8			2		

	7		6			2	
	9				7		6
		4		3			
3		5		8		7	
		2				5	
		7		4		1	3
				2		6	
5			9				3
		8			3		9

3			4		8	5	
	4		6	1			2
					4		
				9			8
2	8					4	5
1			2				
		1					
8				9	4		3
	6	2		5			4

Po stopách legionářů ve Francii

Operace Overlord

Jan Kux

Po návštěvě atraktivní Hory svatého Michala nás autobus přepravil dalších 140 kilometrů do Sainte-mère-Eglise, prvního města, které spojenci osvobodili po vylodění v roce 1944. Obránci z wehrmachtu vylodění vojsk z moře nezabránili. Snad nejznámější „atrakcí“ města je dodnes figurína amerického výsadkáře, který uvízl na kostelní věži. John Steele byl tehdy zajat Němci a v lágru se dožil konce války.

Příběh zpracovaný podle knihy C. Ryana Nejdelší den z roku 1962 a zachycený ve stejnojmenném filmu je veřejnosti dostatečně známý. Dnes je vojáková figurína v životní velikosti vždy po určitém čase vyměňována a tvoří kolorit města, ve kterém pochopitelně nechybí ani letecké muzeum. Bojové scény jsou v něm vytvořeny z dobových fotografií a doplněny zvuky či výjevy v 3D formě. Množství exponátů v sedmi pavilonech uchvátí každého návštěvníka.

Jeden z řady pomníků na pláži Utah

Samotné město není nikterak výrazné, z bídlíce postavené domy v šedivé barvě působí na turistu mdlým až ponurým dojmem. Nedaleko za městem jsme navštívili baterii Crisbecq. Ve své době byla vybavená čtyřmi 210mm děly Škoda K 39/41 ukrytými v betonových bunkrech. Jedno z děl, označené jako třetí, páliło ještě 12. června. Na živu zůstala jen čtvrtina osádky, která pak v noci opustila pozici. Děla chránila mimo jiné i nedalekou pláž Utah. Zde jen připomínám, že cílem spojenecké invaze do Francie pod názvem Overlord bylo otevření západní fronty. K invazi bylo použito přes 5300 plavidel za mohutné podpory letectva.

Autobus po pár minutách zastavil ve vesnici La Madelaine na dohled pláže Utah. Poslední zastávku dne si všichni poctivě vychutnáváme. Tolik jsme o ní slyšeli a nyní zde stojíme! Tváří v tvář s výhledem na klidné podvečerní moře, před námi běží jako film události onoho

Kláster svatý Michal

Dne D! Němečtí obránci asi pěti kilometrů pobřeží kladli 6. června 1944 od půl sedmé slabý odpor, který umožnil částem 1. americké armády poměrně rychlé vylodění se ztrátami asi 200 vojáků. Duny, živé ploty kolem pozemků a malé bunkry, to byly překážky pohybu amerického vojska a přírodní kryt pro ustupující nacisty. Proto byly na tanky namontovány kosy vytvářející průseky. Po třech hodinách boje se zde vylodilo přes 20 tisíc spojenců. Mu-

zeum této operace a pietní mohyly jsou přímo na pobřeží. Mnozí z nás však dali přednost osobnímu vjemu z pláže. Příjemný větřík rychle sušil vyvržené mušle z moře, mnozí se i „namočili“ ve vodách Atlantiku. Někdejší bitva o severofrancouzskou Normandii byla jednou z nejdůležitějších, umožnila vybudovat předmostí pro následný postup do vnitrozemí. Generál Eisenhower byl s vítězným bojem na pláži Utah nepochybně spokojen.

Směrovka k pevnosti